

VERSCHIJNT MAANDELIJKS

PaUB
35

CQ-NVIR

ORGAAN DER NEDERLANDSCHE VEREENIGING VOOR INTERNATIONAAL RADIOAMATEURISME

5e JRG. - FEBRUARI 1938 - No. 2

Voor alle in CQ-N.V.I.R.
besproken schema's leveren
wij U de benodigde
TRANSFORMATOREN

VERKOOPKANTOOR METRO-RADIO

Postbus 68 - Amsterdam (O.) - Telefoonnummer 54371

W. A. HOLLESTEIN - RADIO-ELECTRA

JAN HENDRIKSTRAAT 21
TELEFOON 113819
DEN HAAG

● VOOR U. K. G.

WAVEMASTER VAR. CONDENSATOREN

15 + 25 c.M. f 0.95   45 + 100 c.M. f 1.05
160 c.M. f 1.15

POLAR 2 × 160 c.M. tandem f 3.60
2 × 42 c.M. tandem f 3.60

Onderdelen **RUSO VOORZETAPPARAAT**

(zie dit nummer)

ENORME KEUZE RADIO ONDERDEELN - BILLIJKE PRIJZEN

ORGaan DER NEDERLANDSCHE VEREENIGING VOOR INTERNATIONAAL RADIOAMATEURISME
VERSCHIJNT MAANDELIJKS 5e JRG. FEBRUARI 1938 · No. 2

Onder redactie en administratie der N.V.I.R.

REDACTIE-COMMISSIE: PERZIKLAAN 14, 'S-GRAVENHAGE

SECRETARIAAT, PENNINGMEESTER en EXPERIMENTELE AFDEELING: Postbox 150, Giro 153054
Den Haag. - TRAFFIC-DEPARTMENT: Prins Hendrikklaan 86, Utrecht. - QSL-BUREAU: Postbox 400, Giro
192268, Rotterdam. - UKBUREAU: J. Ph. Tulleners, Oranjesede 13, Voorzichten. - VERKOOP-BUREAU:
J. L. Thissen, Giro 10448, Nassaustraat 36, Venlo. - STATISTISCH BUREAU: Loopschans 74, Breda. -
BIBLIOTHEEK: Stationsstraat A 121 I, Eindhoven (N.B.)

Het auteursrecht op den volledigen inhoud wordt voorbehouden volgens de Wet op het Auteursrecht van
23 September 1912, Stbl. 308.

◆ Lidmaatschap N.V.I.R. f 3.50 per jaar ◆

EEN ALLROUND ONTVANGER, SUPERHET-STRAIGHT,
MET GOEDE 5 M. EIGENSCHAPPEN

door H. H. WELLING, PAoWL

De uitersten raakten elkaar in dit artikel. De auteur is lid van de Televisie-Groep, zoowel als van de Shack Relaying Club, en houdt er dus uiteenliggende liefhebberijen op na zooals 5 meter verbindingen en telefonie- en televisie-experimenten op 80 m. Deze niet alledaagsche combinatie is de oorzaak van het streven naar een ontvanger, die zoowel geschikt is voor den kortste als voor den langste onzer amateurbanden.

Niet in het minst vestigen we de aandacht der lezers op de origineele beschouwing over en de ontwikkeling van het idee: „omschakelaar van straight ontvanger tot superhet”.

De E. A.

Er zijn in onze familie voorstanders van straight-ontvangers, er zijn gloeiende bewonderaars van de superhet. Ik behoor, al naar de omstandigheden, zoowel tot de eene als de andere partij. Waar mijn ideaal was in het voor mij gereserveerde gedeelte van de huiskamer niet een bende apparaten met ahang op te stapelen en toch altijd den juiststen ontvanger gereed te hebben, kwam ik op de gedachte de gewenschte mogelijkheden in één rx te combineeren. De eischen die gesteld werden aan dezen amphibie-ontvanger waren dus:

1°. een straight ontvanger met voldoende eindvermogen, behoorlijke selec-

tiviteit en hooge kwaliteit van het type 1-v-2, met ingebouwde e.d. luidspreker en voeding (zie ook onder 6°). Deze straight ontvanger staat natuurlijk niet op hetzelfde plan als b.v. de „blue straight” van PAoRN.

2°. Deze straight ontvanger moet door middel van een extra kring + lamp voor de hulp frequentie uitgebreid kunnen worden tot een superhet, waarbij dus de h.f. signaal kringen onveranderd blijven bestaan en dienst doen bij de voorselectie. Het super ontwerp omvat 2 trappen m.f., terwijl de m.f. output omgeschakeld wordt op de 1e l.f. lamp van den bestaanden straight ontvanger.

welke lamp dus met een of meer dioden moet zijn uitgerust. De l.f. versterking is dan verder dezelfde als bij straight-ontvangst. Het super gedeelte kan eventueel worden uitgerust met vertraagde a.v.c. De hulpfrequentie wordt gedrukt op het vangrooster van de 954 welke dan dus als te detector (menglamp) wordt gebruikt (methode Handboek). De opzet is een groote selectiviteit echter zonder „single signal” pretenties.

3e. Het bereik van de straight rx zoowel als van de superhet moet alle amateurbanden omvatten van 3.5 MHz tot en met 112 MHz. (Deze laatste band is officieel niet toegestaan!). Op 28 en 56 MHz moet de h.f. versterking in de schakeling nog effectief zijn en een grotere gevoeligheid opleveren dan de normaal gebruikte methodes, benevens verminderde straling in de antenne. Om aan dezen eisch te voldoen was het noodzakelijk gebruik te maken van kleine lampen als bijvoorbeeld de RCA typen 954--955--956 (z.g. eikel lampjes) welke op de hoge frequenties nog een behoorlijke ingangsimpedantie bezitten en van kleine afstemcondensatoren $\pm 35 \mu\text{F}$ welke nog ruim voldoende zijn voor 3.5 Hz, echter vermoedelijk niet voor 160 m. Het gebruik van eikellampjes maakt het mogelijk tot ± 1 meter af te dalen met normale schakeling en bouw (geen verbindingsdraden van 5 of 6 cm!). De spoelen kunnen gewikkeld worden op normale 5 pens spoelvormen, behalve de 2,5 m spoel, hiervoor kan op het losse onderstuk van een trilituivorm een vrijstaand spiraaltje of lus van dik draad worden gemonteerd met idem voor terugkoppeling (genereert gegarandeerd!).

Daar de afstemcondensatoren van de drie kringen op één as zijn gekoppeld is het noodig een terugkoppelmethode te gebruiken welke geen noemenswaardige verstemming geeft, in dit geval een vasten grooten terugkoppelcondensator met instelling van de terugkoppeling door variatie van de plaat-(schermrooster) spanning. Door het aantal terug-

koppelwindingen (soms is het maar een gedeelte van 1 winding!) aan te passen aan de gunstigste plaat-(schermrooster)spanning, gaat een en ander zeer soepel op alle banden en praktisch zonder verstemming. Dit schrijf ik toe aan den korten looptijd der electronen in de lampjes (kleine afmetingen!).

4°. Mogelijkheid van superregeneratieve ontvangst op 56 en 112 MHz. (Ik vind de benaming „superractie” persoonlijk veel zachtmoediger pse hw?). Hoewel de eikeldetector zeer gemakkelijk „selfquenching” is te maken, heb ik de voorkeur gegeven aan een aparte quench lamp en wel om de grotere gevoeligheid van deze methode en niet te vergeten, om de gehoororganen te beschermen. Mij is n.l. gebleken dat een zacht „aangeblazen” superreactie, te verkrijgen met instelbare quench, een weldaad voor het oor beteekent, benevens een boeman minder voor het luisteren op 56 MHz en dat is belangrijk!

De moeilijkheid was de betrekkelijk lage quenchfrequentie op den detector te drukken zonder al te veel verlies aan hoge audio frequenties. Bij iedere gebruikelijke methode worden n.l. vrij groote bypass condensatoren gebruikt en is het verlies aan hoge spreekfrequenties in strijd met den onder 1° genoemden kwaliteitseisch. Een belangrijk argument voor toepassing van de aparte quench lamp is nog gelegen in:

5°. mogelijkheid van zwevingsontvangst bij superhet schakeling zonder verstemming van het m.f. filter. Met een enkelen handgreep is n.l. de quenchoscillator om te schakelen tot beatoscillator.

6°. Totale afscherming van de rx met het oog op gebruik als monitor, dus h.f. filter in de voedingsleiding van het net en dubbele afscherming van het h.f. gedeelte. Dit is n.l. gemonteerd in een roodkoperen bak welke geïsoleerd staat op het chassis binnen de eigenlijke toestelkast, e.e.a. geïnspireerd door Philips autoradio.

7°. Ingebouwde absorptie golfmeter met indicatie door aflezing van sigs in

den plaatstroom van den genereerenden detector, op ingebouwd m.A. meter. Deze laatste wordt in de superschakeling opgenomen in de plaatkringen van de regellampen en kan dienst doen als R meter. Er is ruimte op het chassis om in de toekomst in plaats van een absorptie golfmeter iets beters te huisvesten. Nog een voordeel van de aanwezigheid van dezen afgestemden kring (op alle banden) is de mogelijkheid tot gebruik als:

8°. Ingebouwd sprerkring (voor je naaste familieleden).

Voorloopige toelichting: Het hamdom zal zich afvragen wat ik met dit misschien wat fantastisch schijnend ontwerp heb voor gehad. De aanleiding tot den bouw noemde ik reeds. Een jaar geleden deelde ik mijn voornemens mede aan PAoQQ waarbij ik toen reeds mijn plannen voor dezen allround ontvanger formuleerde, QQ distilleerde hieruit het artikel in CQ No. 23 van 1936. Hoofdgedachte: popularisatie van de 56 en 112 MHz banden. Verdere oogmerken: Het technisch voelend gedeelte van onze amateurs te bewaren voor de betrekkelijke schande gelegen in den aankoop van een der overigen sublieme ontvangers uit de fabrieken van Uncle Sam (Ik ben een fel tegenstander van de methode: „koop één rx No. 211, één tx 113, laat een antenne aanleggen, maak QSO's tot het logboek vol is!”). Trouwens deze apparaten zijn uitsluitend superhets en mij is meerdere malen gebleken dat een station *temidden van een stofzuigerstorm nog is te volgen op een straight rx, wanneer een superhet* (Philips 898A o.a.) *onder dezelfde omstandigheden geen verstaanbaar resultaat meer opleverde* (Zondagmorgen QSO PAoKT). Echter de straight ontvanger is niet opgewassen tegen het h.f. veld van onze naaste familieleden en ik heb het zeer gewaardeerd, ongestoord op een super te kunnen luisteren, b.v. vlak naast de knal draaggolf van om FF die op ± 200 m van mijn shack opereerde. (Is ook iets waard straight menschen!). Ook voor b.k. werk is een super eigen-

lijk onmisbaar, terwijl de bezetting van de 20 en 80 m banden dikwijls het gebruik van de super noodzakelijk maakt om van de 40 m naar te zwijgen.

Daarom is mijn ideaal: schakelaar omdraaien en de goede straight wordt een goede super eventueel voorzien van diverse hulpmiddelen. Op 5 voorloopig alleen de straight tot alle 5 m hams het voorbeeld van WG gevolgd hebben dan kunnen we zien wat de super op 5 waard is. 2,5 tot 80 „eventjes” den band afdraaien dus voor 5 m proeven niet meer noodig ergens op zolder naar het 5 m kastje te snoren.

De praktische kant van het geval. Mijn rx volgens dit ontwerp verkeert nog in het experimenteële stadium. Het straight gedeelte is gebruikt op alle banden (behalve 2,5 en 40 m) en ik ben niet ontevreden. Het supergedeelte is op het chassis aanwezig alleen de 956 ontbreekt nog, zoodat de 954 nog dienst doet als h.f. en 955 als detector.

De reden waarom ik reeds nu plaats vraag in CQ is hoofdzakelijk gelegen in het feit dat deze rx bijzonder goede 5 m kwaliteiten vertoont, als bewijs hiervoor het volgende: na het relay heb ik vrijwel steeds PAoPV gehoord, wanneer deze om in de lucht was. Soms wel zwak maar steeds QSA5 terwijl PV mijn sigs niet ontving, hoe deze om (daaraan twijfel ik niet) zich ook inspande. Het laatst hoorde ik PV tijdens relay 23-10 en heb hem verwoed aangeroepen: geen resultaat. Hierna ontdekte ik dx sigs welke na een betere instelling van de rx afkomstig bleken te zijn van PAoWG. Heb deze om dikwijls aangeroepen zonder resultaat, toen ik hem hoorde werken met PAoQQ een afspraak gemaakt met het prachtige resultaat 't welk onder 5 m nieuws vermoedelijk te vinden is, vooral de fone van WG kwam een poos fb door, QRB 120 km. Denzelfden nacht nam ik PAoQQ nog QSA5 onder afzakkende conds maar QQ kon mijn antwoord niet meer nemen. Ik heb iederen avond van die week WG QSA5 signaleerd maar kreeg geen antwoord op mijn herhaalden aanroep. Dit terwijl

de zenderenergie aan dezen kant nog steeds 50 W is als tijdens het relay en de antennestroom ook onveranderd is en zelfs de gespecialiseerde ON4 menschen klagen dat er op 5 niet veel te horen is. Volgens een theorie van om APX is het mogelijk dat er verschil in de ontvangst bestaat tusschen de heen en terug route, maar dat neem ik nog niet. De ontvangst hier van PAoRA is van dien aard dat de quenche de zaak niet meer aan den gang kon houden en gewoon genereeren optreedt. Met kritische instelling overigens absoluut stil veel beter dan op 80 m.

Dezen om heb ik aangeraden om de antennekoppeling van zijn rx te versterken tot op den rand van superreactie, variabel resultaat: ruisch van oWL met 50 % verminderd, voorbeeld voor diegenen die hun oud kastje nog blijven gebruiken! Een en ander deed me besluiten alsnog in dit No. van CQ de aandacht te vragen, van de hams met 5 m aspiraties in 't bizonder.

Echter ook op 28 MHz ben ik zeer tevreden over de resultaten. Na 21 uur A.T. hoor ik nog dikwijls goede signalen van W stations, in de topuren kan de 80 m het in kwaliteit niet van dezen band winnen. Een gevolg van de groo-

tere gevoeligheid is, dat men b.v. de ontsteking van motoren reeds hoort wanneer deze vehikels zich nog op vrij grooten afstand bevinden, maar dit dient men er voor over te hebben.

Summa summarum: verbeter de 5 m ontvangst door gebruik van eikellampen en je hebt een grotere kans op het lidmaatschap van de S. R. C. Motiveer de vrij hooge aanschaffingskosten door de lampjes te belasten met al je ontvangstzaken. Zij zullen deze tot je volle tevredenheid waarnemen! Zelfs voor televisie-ontvangst is de rx geschikt te maken, alleen om boosaardige opmerkingen uit mijn naaste omgeving te voorkomen: voor de vossenjacht is deze rx niet geschikt!

Principe schema en bouwbeschrijving komen in het volgend nummer.

N.B. De rx is bedoeld als bandontvanger zonder bandspreiding. Het maken van een ontvanger die een grooter gedeelte van het k.g. gebied bestrijkt met kringen afgestemd door condensatoren in lijn, is fabriekswerk. De smalle amateurbanden stellen niet zulke zware eischen aan spoelen en condensatoren, het gaat heusch nog wel op 80 m als is de primaire kring nog zeer scherp!

(Wordt vervolgd.)

EEN ZENDERTJE VAN KLEIN VERMOGEN VOOR STATIONNAIR EN PORTABLE GEBRUIK door PAoPT

Door velen onzer wordt gewerkt aan de hand van gegevens in het ARRL Handbook. Zonder maar iets aan de waarde van dit standaardwerk te willen afdoen, welen we tevens, dat in veel gevallen bepaalde schema's voor verandering en aanpassing aan eigen ideeën vatbaar zijn.

PT levert ons een voortreffelijk voorbeeld hoe we met de uitkomst van dergelijke experimenten onzen mede-amateurs van dienst kunnen zijn. Zoowel degenen die met een ééntraps zender willen werken, als zij die een economische CO willen hebben voor hun meertraps zender, zullen met dit artikel gebaat zijn. De E.A.

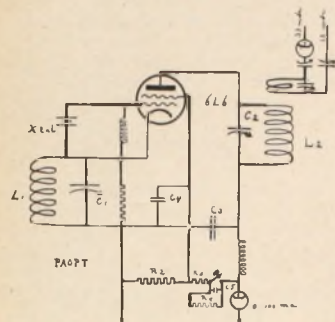
Er moet door velen onzer Nederlandse zendamateurs de behoefte gevoeld worden aan eenvoudig en gemakkelijk te bedienen kristal gestuurd twintig meter zendertje, waarmede een afgegeven ver-

mogen van circa 7 watt opgewekt kan worden.

In het A.R.R.L. handbook nu wordt op pagina 182 een QRP zendertje beschreven, dat behoudens een kleine verbeter-

ring, prima functioneeren wil als men zich tenminste precies aan de opgegeven waarden en grootheden houdt.

Na het betreffende artikel gelezen te hebben, werd het zendertje door mij plug in elkaar gezet.

- C₁ 250 cm var.
- C₂ 100 cm var.
- C₃ 2000 cm mica.
- C₄ 5000 cm mica.
- C₅ 500 cm mica.
- R₁ 25000 ohm 1/2 watt.
- R₂ 5000 ohm 2 watt.
- R₃ 3000 ohm 10 watt draadg.
- R₄ 20000 ohm.

Op een ebonieten plaatje monteerde ik twee variabele condensatoren met de lamp en in 't midden en de milliampèremeter er onder. De antennekoppeling had ik mij echter inductief gedacht en daarom werd dit dan ook maar dadelijk gedaan en wel een variabele antennekoppeling.

Ook het sleutelen in de min hoogspanning leek mij niet gunstig in verband met sleutelklikken als gevolg van de piekspanningen welke telkens optreden, behoudens dan dat men neon stabilisatie kan toepassen; doch het bleek veel beter en economischer te zijn, in het schermrooster te sleutelen.

Een condensator in 500 cm parallel over den sleutel doet alle sleutelklikken zelfs voor omroepgolven en ultrakortegolf verdwijnen. Uit bijgaande

figuur is duidelijk te zien, waar de sleutel geplaatst moet worden.

De instelling van het zendertje is zeer eenvoudig wanneer men over goede kwartskristallen beschikt, welke dan beslist spontaan zonder terugkoppeling moeten kunnen genereeren. Deze trit schakeling geeft dus het voordeel dat men bij gebruik van de beam lamp 6L6G uitgaande van een 40 m kristal in den roosterkring direct in den plaatkring kan verdubbelen op 20 m en dan is het rendement zoo goed, dat met een input van 12 watt nog ca. 6 watt op de 2e harmonische in den plaatkring opgewekt kan worden.

Toen ik den plaatkring van de 6L6 op 10 m afstemde bleek een gevoelige absorptie golfmeter met neon indicatie nog een behoorlijk oplichten van de kleine Philips neonlamp op te leveren. De serieweerstand met de neonlamp moet dan een vacuum weerstand zijn en verdere onderdelen op trolituul gemonteerd zijn.

De keuze van L1 is wel kritisch en bepaald tezamen met C1 de sterkte van de in den kring C2L2 ontwikkelde harmonische. Door draaien aan C1 kan de output dus verkleind of vergroot worden. Kring C2L2 is buitengewoon kritisch en de afstemming van C2 op 20 of 10 m zeer scherp. Nog een voordeel van deze schakeling is, dat kring C2L2 b.v. afgestemd op 20 m, het genereeren van den 40 m kristalkring totaai niet beïnvloedt. Bij resonantie van C2L2 op de 2e harmonische verandert de plaatstroom hoogstens eenige milliampères.

Gebruikt men een plaatspanning van 300 volt dan behoeft men voor doorslaan van het kristal absoluut niet te vreezen daar de terugwerking van plaat op roosterkring geen rol speelt. Wanneer men de waarden van de weerstanden stipt aanhoudt, dan trekt de lamp bij 300 volt 40 tot 45 milliampère als het kristal genereert. Onderbreken we de schermroosterspanning dan valt de plaatstroom van 46 millis terug op 10 milliampère en het kristal blijft zwak

door oscilleren, dus hebben we voor QRP werk hier met een idealen oscillator te maken.

Volgens de fig. wordt feitelijk de schermroosterspanning niet verbroken, maar aanzienlijk verlaagd. De prestatie van de glazen 6L6G is dan ook werkelijk te roemen. De indirect verhitte kathode van de 6L6G is in 15 seconden warm, dus heel geschikt voor snel QSO werk. Het laat zich uitrekenen, dat de kosten van dit zendertje zeer gering zijn. Volgens het handboek is met dit zendertje op 3,5 MHz 15 watt op 7 MHz 10 watt op te wekken, waarbij dan uitgegaan wordt van een 3,5 MHz kristal. In de praktijk blijkt echter met prima kwartskristallen nog wel meer output te verkrijgen want de output wordt in niet geringe mate door het kristal beheerscht. Op 3,5 MHz is gemakkelijk 15 watt op te wekken bij gebruik van een 80 m kristal, waarbij de kathodespoel vervalt en alleen de plaatkring op 3,5 MHz wordt afgestemd.

Stemmen we den plaatkring af op 7 MHz, dan verkrijgen we nog een output van 10 watt, doch dan weer met de tritetschakeling.

Hier volgen een paar maten en waarden voor 3,5 en 7 MHz.

L1: 11 windingen vlak naast elkaar gewonden op een kokertje van 4 centimeter middellijn.

L2: 24 windingen geëmailleerd draad gewonden op een trolituul vorm van 4 centimeter doorsnede. De windingen van deze spoel zijn zoodanig gespatieerd, dat een bewikkelde lengte van 4 centimeter wordt verkregen.

RFC smoorspoel bestaande b.v. uit 100 windingen draad 0,3 mM katoen of zijde, gewikkeld op een kartonnen of trolituul kokertje van 4 cm middellijn en 10 cm lang. De smoorspoeltjes uit den handel zijn echter kleiner en daardoor economischer, b.v. de miniatuur honingraatspoeltjes zijn ideaal.

Hier volgen nog een paar maten voor de spoelen, zooals die voor 20 m werk

bij mij in gebruik zijn.

Spoel L1 bestaat uit 27 windingen draad van 1 mm dikte en 2 mm gespatieerd op een trolite spoelvorm met een diameter van 4 cm. Een trolituul spoelkokertje is natuurlijk nog beter in verband met de isolatie.

De plaatspoel bestaat uit 7 windingen koperbuis van 4 of 3 mm dikte en 7 mm spatie tusschen de windingen.

Zooals uit het ontwerp dus blijkt ligt het schermrooster bij opgeheven sleutel nog via R2 aan aarde. De kring C5 R4 werkt mede om de sleutelklikken totaal te ondervangen.

Ook kunnen we den sleutel direct in de schermroosterleiding zetten, doch het is te bezien of dit een beter

resultaat, wat klikvrijheid aangaat, zal opleveren. In ieder geval doen bij opgeheven sleutel R2 en R3 dan als stabilisator van het psa dienst, wat dan ook zeer zeker het signaal ten goede zou kunnen komen. De rapporten die met dit zendertje binnenkomen zijn unaniem: 19.

Overigens is met dit zendertje iederen willekeurigen 50 watt Power Amplifier te sturen, zoodat men dan uitgaande van een 40 m kristal op 20 m al een output van 30 watt kan opwekken.

Dus zijn we weer een stap in de goede richting gegaan wat betreft het practisch benutten van een 6L6G als QRP oscillator.

GELIJKTJDIG ZENDEN EN ONTVANGEN

door PEEKAJER

Wederom een bijzonder interessant artikel van onzen Indischen medewerker en antenne-specialist. Het is werkelijk buitengewoon, wat om Peekajer over de antenne, dit zeer belangrijk, zoo niet belangrijkste onderdeel van onze zendapparatuur, weet te vertellen. Wij zijn ervan overtuigd, dat onze lezers reeds veel van hem hebben geleerd en dat veel Nederlandsche zendantennes en een sterken „peekaschen" inslag hebben.

Ongetwijfeld is het menig amateur gelukt zijn ontvanginrichting zoodanig te fatsoeneeren, dat „kruisspreken" mogelijk is. Dat dit bij lange na geen regel is moet echter ook als een feit worden vastgesteld.

De groote moeilijkheid is daarbij, voor de meesten, den eigen zender „onschadelijk" te maken, wat lang niet altijd zoo eenvoudig is bij gescheiden antennes, ook al in verband met de veelal onvoldoende beschikbare ruimte.

De oorzaak van den last, dien men moet overwinnen is meestal van tweeledigen aard: 1o. inductie van de zend- op de ontvang-antenne en 2o. harmonischen van den zender en sleutelklik bij telegrafie.

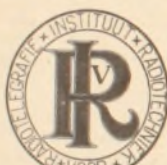
Tegen sleutelklik zijn heel wat mogelijkheden van zeer uiteenlopende uit-

voering gepubliceerd. Ook de harmonischen hebben herhaaldelijk een beurt gehad.

Een afdoend middel tegen de beide laatstgenoemde euvelen (dat voor ontvangdoeleinden reeds ettelijke jaren met succes wordt toegepast, zij het dan ook niet speciaal tegen storing door den eigen zender) is in het Maartnummer van QST door eenige schrijvers uitvoerig belicht en daarin is voor diverse gevallen ook aangegeven, hoe men bedoeld middel. n.l. een statisch of Faraday scherm tusschen tankspoel en antenne-koppelmiddelen kan uitvoeren.

Enkele aanwijzingen hiervoor zullen volgen voor hen, die niet in de gelegenheid zijn QST te lezen.

Menigeen neemt aan, dat met correct ingestelden, in balans uitgevoerden,

GEVESTIGD 1918

Wenscht U het door U beoefende Radio-amateurisme om te zetten in een **diploma**, waarmede U zich een levenspositie kunt veroveren, volgt dan een onzer mondeling (M) of schriftelijke (S) leergangen voor:

- M **Radiotelegrafist ter Koopvaardij**
- M **Radiotelegrafist bij de Luchtvaart**
- M + S **Radiotechnicus en Radiomonteur**
- M + S **Radio-amateur (zendvergunning)**
- S **Radiodistributietechnicus**
- M + S **Radioservicetechnicus**
- S **Studio- en Opnametechnicus**
- S **Filmtechnicus**

In het afgelopen jaar werden **60** onzer oud-leerlingen in het radiobedrijf te werk gesteld.

Radio-Instituut STEEHOUWER (met internaat)

Graaf Florisstraat 74
Tel. 34520 Rotterdam

eindtrap het niet mogelijk is, andere dan „oneven” harmonischen op de antenne te drukken. Wanneer een zuiver gebalanceerde roosterzijde uitsluitend en alleen van betekenis zou zijn in dit opzicht, dan zou inderdaad aan de verwachtingen worden voldaan. Bij een „A” versterker kan men er vrijwel staat op maken, dat correcte balanswerking van den roosterkring geen harmonischen in den plaatkring doet verschijnen, zoolang men den versterker niet overbelast.

Wie echter onder de microfoon- en sleutelridders denkt er tegenwoordig nog over zoo'n ouderwetsch instrument als een A-versterker voor h.f. versterking te bezigen — laagfrequent is immers de B- of AB-versterker zeer en vogue — want wie probeert er niet met de „kleinst” mogelijke lampsoort zijn doel te bereiken?

Het recept voor h.f. is daarom een B- of liever nog een C-eindversterker. M.a.w. we hebben lak aan lineaire versterking en accepteren daarmede vervorming, dus het optreden van harmonischen, met volkomen negatie van hêt feit, dat hiervoor een deel van het beschikbare effect niet alleen nutteloos wordt verbruikt, doch mogelijk in den vorm van ongewenschte storing wordt misbruikt.

Gaan we nu even de ligging na van de spanning op de tankspoel van diverse harmonischen, dan is de verklaring voor het „zenden”, ook van even harmonischen, wel zeer voor de hand liggend, wanneer we rekening houden met mogelijke „capacitieve” koppeling tusschen plaat- en antennespoel, terwijl toch opheffing door de balansschakeling verzekerd schijnt.

Verklaarbaar is daarmede een der kwalen van vele zenders; of dit toelaatbaar is bij den tegenwoordigen stand der techniek wij buiten beschouwing gelaten.

Een scherm, dat gaard opgesteld is tusschen de bedoelde spoelen, werkt als een soort „schermrooster” en veroorzaakt dus sterke beperking van capaci-

tieve overdracht en is bovendien zoo vriendelijk als „kachel” te functioneren, gestookt door de harmonischen, waarbij de grondfrequentie nagenoeg onaangetaast blijft.

Om de wervelstromen niet te groote kans op parasitair effectverbruik te geven, mag zoo'n scherm geen gesloten kring vormen.

Voor spoelen, in elkaars verlengde aangebracht, wordt het statisch scherm een soort kam, die tamelijk fijne tanden dient te hebben en waarvan de „rug” geaard moet zijn. QST geeft als voorbeeld vertikale staafjes van 3.32 inch aan, met een ietwat grotere vrije tusschenruimte en beneden gesoldeerd bevestigd in een geaarde 6/8 inch vierkante staaf, alles van geel koper. De boveinden der tanden zijn in booropeningen in een bakelieten strip opgenomen. Het scherm beslaat een draad met iets grotere zijde dan de diameters der spoelen.

Voor concentrisch over elkaar aangebrachte spoelen van tank en antennekoppeling kan het scherm den vorm van een spoel hebben, die echter aan de bovenzijde evenwijdig aan de as is doorgezaagd en beneden weer, als het rechtehoekige scherm, solide is doorverbonden en geaard.

Een bijzonder, bijkomstig, voordeel van deze schermen is, dat zonder bijzonder effectieve tegenmaatregelen, sleutelklik zoodanig mede-onderdrukt wordt, dat W8ABX vermeldt naar verre, zwakke omroepzenders te kunnen luisteren met een tusschenruimte van slechts $\approx 1,20$ m tusschen zijn 600 W-zender en den ontvanger.

Als extra profijt noemt deze Amerikaan het voordeel van het bijna geheel verdwijnen van meesleeping van den tankkring bij het nastemmen van den antenne-koppelkring, terwijl eenzijdige koppeling de balans niet verstoort mits na plaatsing van het scherm de neutrodyniseering wordt nageregeld. (Extra capaciteit parallel aan plaatkring!)

Dit is maar een zeer kort uittreksel,

waar het hier slechts om een deel van het door ons te beschouwen probleem gaat.

Keeren we nu terug tot de resteerende groote bron van moeilijkheden bij kruisspreken (duplexen) e.d., n.l. de ongewenschte ontvangst van den eigen zender.

Stellig kunnen hier ook weer heel wat oplossingen genoemd worden om het doel te bereiken.

Voor telefonie denke men b.v. aan het bezigen van z.g. „controlled carrier”, dat vertaald kan worden door „geregelde draaggolf”, waarbij alleen bij sterk spreekgeluid die draaggolf sterk wordt gemaakt en gedurende niet spreken tot een zeer geringe sterkte (of zwakte) wordt gereduceerd.

Men zie het artikel van PAoWV in No. 3 van 1937.

Voor telegrafie komt men er met „break-in” schakelingen, waar in de seinpaauze de draaggolf ontbreekt.

Een bij iederen zender gemakkelijk toe te passen oplossing is volgens eer geheel anderen weg te vinden en die zoowel voor cw als fone geschikt is.

In de tweede alinea van dit verhaal is den opmerkzamen lezer reeds een tip gegeven voor de oplossing van dit puzzle. „Gescheiden” antennes veronderstelt de mogelijkheid van samengevoegde of gekoppelde zend- en ontvangstelsels; waarom niet geprobeerd de zendantenne *gelijktijdig* voor ontvangst te bezigen?

De koppeling van een ontvanger, die bij een niet speciaal gekozen lengte van de antenne niet vooruit is vastgelegd voor een of meer bepaalde golven en die ik daarom *onwillekeurig* wil noemen, kan-natuurlijk, zoo niet beter, worden gekozen en dan met een, voor een bepaalde golf pas gemaakte, antenne worden uitgevoerd ter plaatse van stroom- of spanningsbuiken.

Door een koppelcondensator kan men b.v. een spanningsbuik (met geringe demping op den roosterkring) met het roostereinde van den ingangskring kop-

pelen, als b.v. bij z.g. primaire ontvangst.

Waar meestal voor zenddoeleinden de antenne door feeders wordt gevoerd, ligt het voor de hand met de ter plaatse van een stroombuik aangebrachte antenne-koppelspoel inductief te koppelen. Van „gelijktijdig” ontvangen en zenden kan dan echter geen sprake zijn omdat het veld met maximale sterkte, afkomstig van den zender, dan direct aan den ingang van den ontvanger komt te liggen. Een „klein beetje overbelasten” om het nog geen vermoorden van den ontvanger te noemen, schijnt op deze plaats onvermijdelijk en des ondanks stel ik U voor den ontvanger-antennekring, ook gedurende het zenden, juist in die kwaadaardige stroombuik aan te sluiten.

Hoe paradoxaal dit voorstel moge klinken, toch biedt dit punt van maximum stroom een zeer gunstige mogelijkheid. En wel omdat het tevens een punt van nevel-spanning in de zendantenne is, dat zonder meer geaard mag worden, zonder iets aan de werking van de antenne voor zenden af te doen.

(Wordt vervolgd.)

Rectificatie.

In de beschrijving van mijn 5 m tx in CQ No. 1 zijn fig. 1 en 2 juist verwisseld, zooals een ieder wel zal hebben bemerkt. Bovendien zijn in fig. 1 (dus op blz. 4!) de gegevens der onderdelen weggevalen. Zij volgen hier:

- C₁ 25 μ F max.
- C₂ 15 μ F „
- C₃, C₄ 2 $\times$ 35 μ F max.
- C₅, C, zie tekst.
- bypass-cond's: 1000 μ F mica (Mannens).
- L₁-L₅; zie tekst.
- R₁ = 100.000 Ω .
- R₂ = 75.000 Ω .
- R₃ = 100.000 Ω .
- R₄ = 300 à 500 Ω .
- R₅ = 15.000 Ω .
- R₆ = 25.000 Ω .

HFS: H.F. smoorspoeltjes, home made: 0,5 mm dubb. katoen op potlood gewonden; lengte 5 cm. Voordat de spoel van het potlood geschoven wordt, bestrijke men de windingen met een laag trolituullijm, we krijgen zodoende een stevig geheel, dat tegen vocht beschermd is en „self-supporting” in de bedrading kan worden opgenomen.

Ook zal het den lezers opgevallen zijn, dat de 6L6 in fig. 2 (blz. 31) geen schermroosterspanning krijgt, zoolang men de leiding, die bij den bypass-cond. eindigt, niet doortrekt tot aan de verbinding van de weerstanden van 30.000 en 50.000 Ω .

PAoWG.

NIEUWS VAN HET STATISTISCH BUREAU

In den loop der maand Januari zijn aan alle afd. en onder-afd. de nieuwe logs van het S. B. toegezonden. Gaarne doe ik weer op de diverse besturen een beroep op hunne medewerking om hunne leden aan te sporen, dergelijke logs te willen bijhouden en aan de betreffende bandmanagers toe te zenden. Voor de nieuw toetredenen leden der N.V.I.R. volgt hier nog eens een korte uiteenzetting van de werkwijze en het doel van het S. B.

In den loop van 1936 werd door PA oQQ, na overleg met eenige andere PA's, voorgesteld het bovengenoemd S. B. op te richten, dat zich zou bezig houden met het verzamelen van gegevens over de condities, speciaal dx condities, op de verschillende banden. Daartoe werd de medewerking ingeroepen van alle Nederlandsche radio-amateurs, zende zoowel als luisterende, om door het bijhouden van luisterlogs materiaal te verzamelen, op de eerste plaats, om de bandmanagers in staat te stellen, een zoo uitgebreid en volledig mogelijk overzicht te geven van de condities op hun band, en op de tweede plaats dit materiaal ter beschikking te stellen van het S. B., dat hierdoor de gelegenheid krijgt een overzicht samen te stellen over het verloop der condities in den loop der jaren.

Deze logs worden van tijd tot tijd aan de afdelingsbesturen ter distributie toegezonden. Ook op verzoek aan leden

der N.V.I.R. welke niet via een afdelingsbestuur te bereiken zijn.

Op deze logs wordt aanteekening gehouden van: Datum, tijd (0—24 G.M.T.) gehoorde stations, rapport (R.S.T. voor grafie, R.S. voor fone) QRM, QRN, QSB, echo en wat meer van belang kan zijn. Onder aan het log is gelegenheid om een algemeen overzicht der condix te geven gedurende het luistertijdvak of speciale vermeldenswaardigheden.

Beschikt men niet over logsheets dan kan men zelf op een blocnotevel gemakkelijk bovengenoemde gegevens neerpennen; wat trouwens in de afgelopen periode door talloze luisterposten gedaan werd.

Anders vrage men de logsheets aan bij het afdelingssecretariaat of bij het S. B. Luistert men op meerdere banden dan neme men voor elken band een afzonderlijk log en vermeld op ieder vel den betreffenden band en de plaats en call (R-nr) van het luisterstation. De logs zende men aan het begin van iedere maand naar den betreffenden bandmanagers (zie in CQ-NVIR-Bandrapporten) of indien tijdelijk geen bandmanager vermeld is, naar het S. B.

De toezending kan geschieden individueel of afdelingsgewijze, rechtstreeks, dan wel via Postbox 400 Rotterdam van het QSL-Bureau. Men houde echter in het oog dat de bandmanagers graag de logs in hun bezit hebben in de eerste week der maand

tot het samenstellen van hun rapport.

Hier volgen thans nog eenige algemeene opmerkingen voor de nieuwe medewerkers. Op de eerste plaats betreffende den ontvanger. Met welk eenvoudig type kan men succesvol de dx stations waarnemen. Waar het op aan komt is een zorgvuldig afoekken van den band, zoodat men de dikwijls zwakke signalen niet ongemerkt passeert, elke QRM kluwen langzaam ontwarren en vooral een beetje rekening houden met den tijd van den dag en van het seizoen. Al spoedig zal men dan belangwekkende waarnemingen doen, te meer daar over het algemeen dx-stations in een betrekkelijk langzaam tempo sleutelen.

Een zeer goede ontvanger is reeds de tweelamper 58—56 uit het ARRL Handboek, welke ook voor de hoogere frequenties 20 en 10 m uitstekend voldoet. Door dit luisteren krijgt de nieuweling reeds heel wat ervaring over het gedrag der condities op de diverse banden, wat hem zeer te pas komt na het zendexamen. Tevens draagt hij door het inzenden der logs belangrijk bij tot den bloei onzer N.V.I.R.

Over de verschillende banden nog het volgende. Op 80 m deele men het log in als volgt: 1e zone Europa (straal 1000 km), 2e zone Europa (volgende 1000 km), daarbuiten elk land of district afzonderlijk vermelden, dus niet van de eerste en tweede groep. Een uitzondering hierop maken TF, CT, EA, I, YR, YT, SV, de U-districten, ZB, TA en verdere zeldzame landen.

Op 40 m worden de dx mogelijkheden groeter, vooral in de wintermaanden, in den vooravond, 's nachts en tegen den morgen.

De echte dx banden zijn echter 20 m en 10 m. De condix varieren nogal met het seizoen, op 20 m 's winters dag condix, 's zomers nacht condix. Op 10 m 's winters dagcondix.

Moge bovenstaande een aansporing zijn voor de nieuwe leden om zich ook met volle kracht aan de observatie der banden te gaan wijden en de band-

manager van waardevolle gegevens te voorzien.

Het S. B.

Blijft mij nog over een woord van dank te richten tot alle medewerkende leden welke hun gegevens inzonden, de QSL-staf voor zijne hulp en niet in het minst aan de bandmanagers APX, MF en den assistent van SS, om Stuffken, voor hun arbeid ten dienste van het S. B. Ik wil eindigen met de hoop uit te spreken dat in 1938 zij weer mogen rekenen op een zoo groot mogelijke medewerking uit alle windstreken van PA.

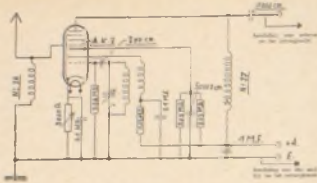
LB.

BESPREKINGEN

Wij ontvingen van de N. V. Ruso te Scheveningen het *Undy voorzetapparaat* met bouwschema, dat door deze firma wordt geïmporteerd.

Het geheel wordt geleverd in bouwdoosvorm met alle benodigde onderdeelen benevens een geboord chassis en notenhouten kastje. Natuurlijk kunnen de onderdeelen ook afzonderlijk worden besteld. Alleen de lekweerstanden en blokcondensatoren benevens de lamp moeten extra worden aangeschaft. Aan de hand van het principeschema en van de duidelijke bouwteekening op ware grootte die daarenboven nog wordt verduidelijkt door een zeer uitvoerige toelichting, is het mogelijk in recordtijd een behoorlijk werkend voorzetapparaat te bouwen, ook voor dienege, die zoiets nog nimmer heeft gedaan.

Hoewel dit apparaat ontworpen is voor het gebruik met een octode, i.e. een AK2, kan in de plaats daarvan ook zonder bezwaar een amerikaansche pentagrid worden gebruikt. Wij hebben er voor in de plaats de metalen 6A8 genomen, die het eveneens uitstekend deed. Bij gebruik van niet metalen ame-

rikaanse lampen, zoals b.v. de 6A7, zal vermoedelijk de lamp door een busje afgeschermd moeten worden.

De vier bijbehorende spoelen geven het apparaat een bereik van ongeveer 10 tot 150 m, zoodat de verschillende kortegolfomroepbanden en de amateurbanden ernaede kunnen worden ontvangen. Natuurlijk brengen de ons allen bekende ontvangstcondities mede, dat de sterkte waarmede de verschillende stations doorkomen, sterk kan variëren.

De condensator alsmede de andere onderdelen van dit apparaat zijn alle uitgevoerd in verliesvrij materiaal.

BESRA-transformatoren.

Naar aanleiding van het artikel van PAoNP in ons vorig nummer kunnen wij thans mededeelen, dat de vooruitstrevende Nederlandsche BESRA-fabrieken verschillende transformatoren in den handel brengen, die zeer zeker de interesse van onze leden zullen hebben. Wij noemen hier in de eerste plaats den uitgangstransformator voor zenddoeleinden *U 8975 spec. M* die ontworpen is voor een modulator met $2 \times 6L6$ in balans. De primaire van dezen transformator heeft een impedantie van 6600 Ω , max. 80 mA per helft. De secundaire bestaat uit twee wikkelingen: een van 8 Ω voor den controle-luidspreker en daarnaast een wikkeling van 10.000 Ω afgetakt op 7.500 en 5.000 Ω . Deze wikkeling mag 100 mA voeren. Deze speciale modulatie transformator behoeft dus secundair niet stroomloos te worden geschakeld. Het maximaal vermogen van dezen transformator is 40 watt.

Verder wordt nog gemaakt een koppeltransformator voor 6C5 op 6L6 balans: het type-nummer hiervan is K 8152. De primaire heeft een impedantie van 35.000 Ω , terwijl de halve secundaire een impedantie heeft van 11.500 Ω . De verhouding primaire op halve secundaire is 1,82 : 1. De primaire wikkeling mag 10 mA voeren en voor de kern wordt hooggelegeerd ijzer gebruikt.

Deze producten zullen ongetwijfeld de belangstelling van onze lezers genieten. ZM.

Nederlandsch Museum.

Onder herinnering aan de tentoonstelling van Instrumenten en Apparaten op het gebied van Natuurkunde en Techniek (T.I.A.), gehouden te Amsterdam, deelen wij mede, dat het Comité, waarvan de tentoonstelling uitging, eenige dagen geleden, een vergadering hield, waar in beginsel werd besloten over te gaan tot de oprichting van een vereniging onder den naam van: „Nederlandsch Museum voor Natuurwetenschappen en hare toepassingen“.

De vereniging stelt zich ten doel het oprichten en in stand houden van een Nederlandsch Museum voor Natuurwetenschappen en hare toepassingen.

Dit Museum heeft de bedoeling te exposeeren alles, wat betrekking heeft op natuurwetenschappelijk onderzoek en op de procédés en het instrumentarium van de physische wetenschappen en de techniek, w.o. Mathematica, Mechanica, Astronomie, Chemie, Geodesie, Aerodynamica, Tijdwezen, Optica, Electriciteit, Telegrafie, Telefonie, Radio, Beeldtelegrafie, Televisie, Geluid, enz., enz., o.m. alles wat betrekking heeft op de ontwikkeling van Stoomwezen, Spoor- en Bruggenbouw, Scheepsbouw, Gas- en Wattertechniek, Verlichting, Verwarming, Reproductie-techniek, Autowezen, Electro-techniek, Geneeskundige instrumenten, Metaal- en Houtbewerking, enz.

Het museum beperkt zich niet tot een

enkele uitstalling van Instrumenten en Apparaten, maar zal deze, voor zoover mogelijk, in hunne historische volgorde en voor het practische gebruik gereed opstellen, om, waar mogelijk, den bezoekers gelegenheid te geven tot zelfwerkzaamheid en tevens om bij rondleidingen het gebruik dezer voorwerpen te demonstreeren.

Het geheel zal eene aanschouwelijke voorstelling worden van de ontwikkelingsgeschiedenis der Natuurkunde, door opstelling van de alleroudste tot de modernste instrumenten en apparaten.

Het Comité verwacht van vele zijden bewijzen van instemming met zijn plannen te zullen ontvangen.

Het verzoekt eventueele adhaesie te willen zenden aan den voorloopigen Secretaris, den heer H. Onnes, Overtoom 326, Amsterdam (W).

De bedoeling is, binnenkort een openbare vergadering te beleggen, waarin doel en streven der vereniging zullen worden uiteengezet en gelegenheid zal bestaan om tot de vereniging toe te treden.

DE AFDEELING BUITENLAND DEELT MEDE:

Uit Hongarije:

Op Zondag 6 Februari vond te Boedapest, dat om zijne majestueuze ligging aan deze rivier de „Koningin van de Donau” wordt genoemd, de plechtige opening van het clubhuis der Hongaarsche U. K. G.-amateurs plaats. Pers en filmopname waren aanwezig, de burgemeester van Boedapest hield de openingsrede en nog lang bleven genoodigden en amateurs bijeen in dit nieuwe, gezellige hamcentrum van Boedapest.

Nu wij juist over Boedapest spreken: wie van ons heeft nog geen QSO gemaakt met HA4A? Velen is al opgevallen, dat HA4A dikwijls midden in den nacht last krijgt van QRM-locaal. Onlangs vertelde hij tijdens een QSO, hoe en waarom het vervelende geknetter steeds weer optreedt. In zijn flatgebouw woont een étage lager een dikke, ja, een zeer dikke dame. Zij weegt naar schatting 160 (zegge honderzestig) kilo. Deze dame gaat des avonds naar bed, luisterende naar de smeekende klanken der Hongaarsche dansmuziek, die zij tot het einde toe geniet. Waarop zij constateert, dat zij geen zin heeft, om nogmaals voor het afzetten van haar toestel op te staan en zacht insluiert.

Even later schakelt HA4A zijn 200 watt viertrapszendertje in, waarna de luidspreker van genoemde volslanke dame zin krijgt, om zoo gauw mogelijk te scheuren. Vol woede staat zij nu toch op en ... neemt wraak op een zeer onvriendelijke manier. Zij is n.l. in het bezit van een mechanisch „ontvettingsapparaat”. Dit schakelt zij in en houdt een heelen tijd vol, totdat zij het koud krijgt, het apparaatje afzet en, booze woorden mompelend, weer naar bed gaat. Waarop het zoo wreed onderbroken QSO kan worden voortgezet ...

Uit Zweden:

Olof Carlstein, SM7PF uit Malmö, kwam Woensdag 2 Februari op Schiphol met een JU 52 van zijn maatschappij, de ABA, aan. Even later belde hij PA oBB op en 's avonds konden wij reeds zijn vrouw, die in Malmö zijn zender bediende, van zijn goede overkomst verwittigen. Vrijdag 4 Februari vloog hij terug onder medeneming van een groote bos echt Nederlandsche tulpen, voorzien van onzen driekleur, rood-wit-blauw. Zaterdagavond vertelde dan zijn vrouw weer draadloos, dat de bloemen naast haar stonden en dat zij zoo bijzonder dankbaar was voor dezen groet der

amateurs uit het lage land in het zuiden. — Weer een bewijs der onschatbare waarde van onze hobby voor het kweken van vriendschapsbanden tuschen menschen en staten.

Uit Denemarken:

Een vreugdekreet ging eenige dagen

geleden op in de Deensche radiowereld, toen bekend werd gemaakt, dat Amerikaanse radiolampen nu vrij mochten worden ingevoerd! Op Europeesche lampen werden onmiddellijk vergaande prijsverlagingen toegepast.

PAoBB.

Wanneer volgt Nederland? ZM.

UIT ANDERE TIJDSCHRIFTEN

Noorwegen:

„LA” No. 8/1937: Interessant artikel over het thema „carrier control”.

„LA” No. 9/1937: Uitvoerige bespreking van een nieuw boek, uitgegeven door Philips „Philips Amateur Transmitting Diagrams”. Het werkje bevat 100 bladzijden bij een formaat van 20 x 29 cm en geeft nauwkeurige beschrijvingen van zenders met een input van 20 tot 500 watt voor 20, 40 en 80 m.

Zweden:

„QTC” No. 7/1937: De belangrijkste artikelen beschrijven twee bekende thema's: „Swinging Choke” en „Series-modulatie”.

„QTC” No. 6/1937: Klikfilter en een multiband-eendraadantenne worden besproken.

Old Man (Zwitserland), Nov. '37.

Bestaat deze maal uitsluitend uit verenigingsberichten.

Idem, Dec. '37.

Beschrijving van de Zwitsersche Reutwedstrijd en verenigingsberichten.

QSO (België), October '37.

ON4SG geeft een korte beschrijving van zijn 40 en 20 m fonie en cw xmtr.

ON4UF geeft middelen aan ter vermindering van de uitstraling van harmonischen (o.a. Faraday-scherm).

ON4SS beschrijft een afliuister apparaat, uitgevoerd als voorzetapparaat voor den ontvanger.

Raoul Rousseau geeft, in een artikel voor beginners, een beschrijving van een aardigen 50 watt zender met roostermodulatie (osc. xtal 89, PA 6L6, voorverst 37, mod. 37).

ON4HS vervolgt zijn artikel: „Kris-tallen en hun gebruik” uit het Septembernummer, met „Twin-peaks”, zeer lezenswaardig.

Idem, December '37.

R362 heeft vergelijkende proeven genomen met ontvangst op vertikale antenne en L antenne, en geeft hiervan de resultaten.

ON4DD beschrijft zijn zender (Copa met 59 en 46, rooster-modulatie met 57 + 2A5.)

OEM (Oostenrijk), Oct. '37.

OE7HB geeft een theoretische verhandeling over magneetveldlampen.

Idem, Nov. '37.

OE3FS beschrijft een gedurende 2 jaren door hem beproefde 1-V-1 met aperiodische h.f. trap, electron, coupled detector en omschakelbare spoelen.

Radio-REF (Frankrijk), Nov. '37.

FT4AD vervolgt zijn reeks artikelen over amateur antennes.

F8KC geeft een uittreksel uit „Proceedings” d.d. Mei '37, waarin S. Saharoff een kwartsoscillator van zeer hooge frequentie stabiliteit behandelt.

CQ-PK (Ned. O.-I.), October '37.

PKISK beschrijft een eenvoudigen ontvanger voor de 10 en 5 m banden.

Idem, November '37.

Dit nummer staat geheel in het teken van de 28 MHz, waarop de laatste maanden in PK met veel succes gewerkt wordt, o.a. beschrijft PKISK een éénlampis voorzetapparaat voor den 10 m band.

Idem, December '37.

F8KE beschrijft een complete 50 watt zender voor alle banden (80—5); grafie en rooster gemoduleerd, bevattende: 59 ECO, twee 45 push pull h.f.; een 56 modulator en als gelijkrichter een 80 en een 83.

F3LG geeft een precisiegolfmeter voor de 5 en 10 m banden.

Philips Techn. Tijdschrift, No. 11, '37.

M. Ziegler bespreekt de bijdrage van de versterkerbuizen tot het ruischen van versterkers. Het principe van een „ruischvrije” schermroosterlamp wordt uiteengezet.

Alexander beschrijft een vibrator voor het aansluiten van één wisselstroomontvanger op het gelijkstroomnet.

No. 12, '37. Zijlstra geeft eenige beschouwingen over de voor- en nadeelen van lange of korte golven voor radio landingsbakens en beschrijft uitvoerig de Philips ultra korte golf bakenzender B.R.A. 075/H.

No. 1, '38. v.d. Mark beschrijft een transportabele televisie installatie, geschikt voor demonstratie van televisie-uitzendingen en -ontvangst. Polis bespreekt de diverse soorten Philite. Nordlohne schrijft over de problemen bij den ombouw van PCJ.

Break-in (N.-Zeeland), No. 12, '37.
ZLIBC beschrijft een exciter voor 5 banden met 3 x 6L6 met één 80 m kristal.

Krótkałowiec Polski (Polen), No. 11, '37.

SP1QN geeft een volledige werktekening voor het vervaardigen van een brug.

CQ-VRB (Vlaanderen), No. 1, '38.
In dit nummer vindt men een beschrijving van een compacten 3 m zender voor 100 watt input met ECO (6L6), FD (6L6) en PA (2 x RK37) en van de 10 m super van ON4FE met 58, 56, 2A7. 58, 56, 2A5.

DE AMATEURWERELD

III

DOOR PAOZM

Door den grooten toevloed van actuele copy de laatste maanden moest dit vervolg artikel geruimen tijd blijven liggen. Wij gaan er nu weer verder mede.

Juist echter op het oogenblik, dat de toen nog jonge A.R.R.L. de kinderziekten te boven was en zich kon gaan ontplooiën, namen de Vereenigde Staten deel aan den wereldoorlog en werd aan alle amateur-activiteit een eind gemaakt.

Direct na het sluiten van den Wapen-

stilstand in November 1918 werden door de A.R.R.L., bij monde van haar President wijlen H. P. Maxim, hardnekkige pogingen gedaan om het werkverbod voor de amateurs opgeheven te krijgen, doch het werd October 1919 eer deze pogingen succes hadden. Toen was er ook geen houden meer aan en allerwege kwamen de amateurs weer in de lucht.

De stand der radiotechniek was, voor al onder den druk van den oorlog, met geweldige sprongen omhoog gegaan.

De voornaamste verbetering was wel de toepassing van de vacuümlamp, die overbrugging van belangrijk grotere afstanden mogelijk maakte dan met de oude apparatuur met vonkenbrug, coherer enz. mogelijk was. Al spoedig gingen de Amerikaanse amateurs er toe over om te trachten over den grooten haring-vijver te komen.

Inmiddels waren ook in het oude Europa verschillende amateurs door de radio-bacil aangetast en waren er, vooral in Frankrijk en Engeland, doch ook in ons land reeds verschillende amateurs werkzaam.

In 1921 werden de eerste transatlantische proeven door de A.R.R.L. georganiseerd. Daartoe werd een van Amerika's meest bekende amateurs, Paul Godley naar Europa gezonden met de beste ontvangers die er toenmaal te verkrijgen waren. Het resultaat was, dat 30 Amerikaanse amateurs door Godley op de kust van Schotland werden gehoord. Als een loopend vuur verspreidde dit nieuws zich in de amateurwereld. In 1922 werden de proeven herhaald met het gevolg, dat niet alleen 315 Amerikaanse stations in Europa door Europeesche amateurs werden gehoord,

maar dat tevens een Fransch en 2 Engelsche stations in Amerika werden gelogd.

(Wordt vervolgd.)

Soundercursus afdeling Haarlem.
PAoLR. 3865 kHz.

HAM-ADS.

PAoGF heeft te koop: 2 Philips pracht-condensatoren 2 μ F—3000 V werksp. 8000 V proefsp. f 4.— per stuk, samen f 7.—. Franco toezending na ontvangst per postwissel. Pr. Mauritsl. 5, Bussum.

Te koop: een nog zeer goede „Protos“ stofzuiger voor 125 V net met alle bijbehorende onderdeelen. Heeft gekost f 110.—, kost nu f 30.—. J. v. d. Wijk, PAoNWK. Leenderweg 211, Eindhoven.

Aangeboden: voedingscombinatie 2 x 300 V, 2 x 4 V met smoorspoel, f 2.50; pickup (merk Frelat) f 2.25. S. J. Hellings, Landzichtlaan 34, Heemstede.

OFFICIEELE MEDEDEELINGEN

JAARLIJSCH E ALGEMEENE LEDENVERGADERING OP ZONDAG 20 MAART A.S.

Op Zondag 20 Maart a.s. zal te Utrecht in Hotel Noord-Brabant de jaarlijksche algemeene ledenvergadering plaats vinden, aanvang 14 uur. Vooraf zal te 12 ure de algemeene bestuursvergadering worden gehouden met de vertegenwoordigers der afdelingsbesturen.

Een der belangrijkste punten, zoo niet het belangrijkste, is de verkiezing van het Hoofdbestuur. Zooals bekend, treden ieder jaar alle Hoofdbestuurleden af doch zijn direct herkiesbaar. Dit jaar nu hebben zowel de Voorzitter als de Secretaris zich wegens zeer drukke werkzaamheden niet meer herkies-

baar kunnen stellen. Alle andere leden stellen zich herkiesbaar. Voor de twee vacatures stelt het Hoofdbestuur voor:

Voor Voorzitter: P. C. Vis, PAoMQ te Heemstede en voor secretaris L. J. v. d. Toolen, PAoNP te Santpoort.

Hoewel het niet de gewoonte is, dat de Secretaris voor de verkiezing wordt aangewezen, in tegenstelling met den Voorzitter, meent het Hoofdbestuur voor deze belangrijke functie in dit geval een uitzondering te moeten maken. Om v. d. Toolen, die zich bereid heeft verklaard een candidatuur voor deze belangrijke functie te aanvaarden, heeft als secretaris der afdeling Haarlem bezwezen, the right man in the right place te zijn.

Den afdelingen en den overigen leden wordt verzocht, ingevolge artikel 6 van het Huishoudelijk Reglement, de namen van hun kandidaten uiterlijk 1 Maart a.s. bij het Secretariaat in te dienen.

Hieronder volgt de agenda:

1. Opening door den Voorzitter.
2. Notulen van de vorige vergadering.
3. Jaarverslag van den Secretaris.
4. Jaarverslag van den penningmeester.
5. Uitreiking prijzen Europawedstrijd.

Pauze.

6. Bestuursverkiezing.
7. Benoeming kascommissie.
8. Rondvraag.
9. Sluiting.

DE SECRETARIS.

XG in QSO met MQ (XG-OWS KAT RUIKT, VIS)

Er bestaat tot 28 Februari a.s. nog gelegenheid het bedrag op de Postrekening No. 153054 te gireeren.

Per 5 Maart worden de kwitanties, verhoogd met f 0.25 incasso-kosten, ter incasso gegeven.

U wordt vriendelijk verzocht voor betaling te willen zorg dragen, opdat de kwitanties niet onbetaald retourkomen.

Hierdoor bespaart U mij veel werk.

De Penningmeester.

10e A.R.R.L.-DX-Contest.

Evensals verleden jaar wordt deze wedstrijd weer in twee deelen gesplitst. Een cw-contest van 5—13 Maart en een phone-test van 19—27 Maart. Voor de eerste gelden uitsluitend cw-verbindingen; voor de laatste alleen phone, dus niet ook phone-cw-QSO's! De cw-test begint op 5 Maart om 00.01 G.M.T. en eindigt op 13 Maart te 23.59 G.M.T. De phone test duurt van 19 Maart, 00.01 G.M.T. tot 27 Maart 23.59 G.M.T.

Codesysteem: Er worden code's uitgewisseld, bestaande uit een groep van 6 cijfers: de eerste drie geven het RST-rapport van het tegenstation aan, de laatste drie een groep, door iederen deelnemer individueel gekozen en gedurende den wedstrijd steeds hetzelfde blijvend.

Voor de phone test geldt hetzelfde code-systeem, alleen met deze wijziging, dat in plaats van RST alleen RS komt. In deze test bestaat de doorgegeven code dus uit 5 cijfers!

Maximale werktijd: Men wordt verondersteld niet langer dan in totaal 90 uur te werken. Blijkt achteraf, dat men langer achter key of mike heeft gezeten, bv. 95 uur, dan dient de totaal score (punten-aantal $\times$ som gewerkte districten) vermenigvuldigd te worden met 90/95 om de werkelijke score te krijgen.

Hieronder volgt dan het reglement van den wedstrijd:

1. Geldige verbindingen kunnen alleen

tijdens de contest tot stand worden gebracht.

2. Het log moet de tijden inhouden, waarop men zender of ontvanger inschakelt en de tijden, waarop men zender en ontvanger uitschakelt. Komt men zoo boven een totaal van 90 uur dan volg men de bovengenoemde methode.

3. Logs moeten verder inhouden: data, tijd van het QSO in G.M.T.,

LOG. TENTH A.R.R.L. INTERNATIONAL RELAY COMPETITION

CW entry

Call Signal

Name

Address

Transmitter Tubes

Plate watts (input last stage)

Nr. Hours Station Operation

A.R.R.L. Section (for W/VE's)

	Bands:	1.7	3.5	7	14	28	Total
		mc.					
Logs from remote points indicate: for each band:							
Nr. W/VE stations QSOed			7	3	40	27	77
Nr. U. S. A.—Canada licensing areas worked		3	3	10	12		28

Station Time Record	Operating Time	Date and Time	Station Worked	Country	Worked Record of New Countries ² for Each. Freq. Band					Serial Nrs.		Points
					1.7	3.5	7	14	28	Sent	Received	
On 00.01		March 14 00.02 01.30	W1AA W3BB	U. S. A.		1				568.543	478.001 499.563	3 1
Off 03.00	2.59						1					

Multiplier 3 + 3 + 10 + 12 = 28

²„Points“ multiplied by the number of

U. S. and Canadian licensing areas for all bands equals the SCORE..... (This is the final score unless the operating time exceeds 90 hours).

I hereby state that in this contest, to the best of my knowledge and belief, I have not operated my transmitter outside any of the frequency bands specified in, or in any manner contrary to, the regulations my country has established for amateur radio stations; also that the scoring points and facts as set forth in the above log and summary of my contest work are correct and true.

Signature of operator(s)

roepletters van het gewerkte station, uitgewisselde code's en werkelijke score.

4. Puntentelling: 1 punt, wanneer de W/VE code goed is ontvangen en hierbij nog 2 punten, wanneer Uw nummer door het W/VE-station goed ontvangen is.

5. Het log moet ook aangeven, of men in de cw of in de phone-test heeft meegedaan. Doet men in beide mee, dan moeten afzonderlijke logs worden ingezonden.

6. De score moet vermenigvuldigd worden met het aantal gewerkte W/VE-districten, waarbij ieder district op een anderen band weer opnieuw geteld mag worden. Heeft men dus het volgende gewerkt:

28 MHz W1, W3, W8, VE4;
14 „ W1, W2, W3, W4, W8,
VE2, VE3, VE4;
7 „ W2, W8, VE3;
3,5 „ W1, W2, VE1, VE2;

dan heeft men dus op 28 MHz 4 distr., op 14 8, op 7 3 en op 3,5 4, hetgeen een vermenigvuldiger oplevert van 4 + 8 + 3 + 4 = 19.

7. Iedere deelnemer moet op zijn log een door hem persoonlijk ondertekende verklaring zetten, dat hij zich aan de regels van de radio-wetgeving van zijn land gehouden heeft.

8. Werken er per station meer operators, dan heeft iedere operator zijn eigen score. Dus niet in aanmerking komt dan de score van het station.

9. Per station mag tezelfder tijd slechts één ontvanger bediend worden.

10. Per band mag men slechts eenmaal met hetzelfde station werken.

11. Bij een verbinding moeten beide stations op denzelfden band werken.

12. Logs van de deelnemers moeten voor 27 Mei 1938 in het bezit zijn van de A.R.R.L., Headquarters, West Hartford, Conn., U. S. A.

Prijzen: De A.R.R.L. stelt voor de winnaars van de cw- zoowel als van

de phone-test in ieder land, een bronzen medailles beschikbaar.

Dit jaar zal, behoudens natuurlijk grove onregelmatigheden, de N.V.I.R.-beker voor de afdeling, die de hoogste score behaald, worden uitgereikt. De telling, die de A.R.R.L. geeft, is in deze beslissend. Er zal dit jaar ook weer zeer streng op buiten den band werken worden gelet!

Europa-wedstrijd 1937.

De einduitslag van dezen wedstrijd luidt als volgt:

PAoQZ:	160	14	2240
PAoVB:	97	10	970
PAoCN:	90	9	810
PAoEA:	30	5	150
PAoSI:	29	5	145
PAoPT:	19	6	114
PAoXT:	10	3	30

De cijfers geven aan resp. aantal QSO's, landen en punten.

PAoQZ blijft dus dit jaar wederom in het bezit van den wisselbeker. Tevens komt hij in het bezit van een verguld zilveren medaille. PAoVB krijgt een zilveren en PAoCN een bronzen medaille.

De prijzen zullen op de algemeene vergadering worden uitgereikt.

De buitenlanders behaalden het volgende puntenaantal:

G6WY 38, D4VGH 33, G6YR en G6ZO 29, D4NXR 25, D3BWU 21, D4DVB 20, D4CDM en YM4AD 18, D4DNC 12. De overige deelnemers bleven allen onder de 10 punten. Aan de winnaars in de verschillende landen zijn de certificaten al toegezonden. De PA-deelnemers zullen ook zoo spoedig mogelijk hun kaarten en certificaten toegestuurd krijgen.

DX-Wedstrijd 1937.

Den deelnemers wordt verzocht binnengekomen kaarten ter controle aan het TD op te sturen voor 1 Maart 1938.

W.A.C. en Century-DX-Club.

In Januari werd het 28 MHz WAC aangevraagd door PAoVB, om v. d. Berg, te Gouda met de volgende kaarten: ES5D, VU2FV, ZE1JZ, W6MVQ, PK3BM en LU3DH.

Door PAoQZ werden de kaarten van 82 verschillende landen, ontvangen, zoodat hij zal worden geplaatst in QST onder de stations, die kaarten van meer dan 75 landen binnen hebben. PAoQZ is dus de eerste PA die onder de DX-Century-Club in QST zal worden opgenomen. Maar ik veronderstel, dat het niet de eenige PA zal blijven! Er zijn er toch wel meer, die kaarten van 75 of meer landen binnen hebben! In ieder geval van harte congrats!

Landenlijst.

In QST van Januari is een nieuwe lijst van landenletters afgedrukt. Het aantal landen is met een stuk of 25 gestegen!

Waar halen ze die vandaan, zou je zeggen. Binnenkort zal aan de leden van de N.V.I.R. die nieuwe uitgebreide landenlijst worden toegezonden.

G2TN vraagt rapporten over zijn 160 m-fone (QRG: 1857 kHz). Werktijden: ± 12.20—13.20 AWT op Zondagen. Event. ook 's avonds. R-341.

R-stations die kaarten willen wisselen met andere ontvangstations, kunnen dit doen met de volgende „RSSL-Monitoring Stations”:

W27F1: Opr. Baker Young, Box 263, Parma, Idaho.

W12S2: Opr. J. S. Vanght, P.O. Box 1424, New Orleans, La.

Beiden garandeeren „100 % QSL” en zonden mij reeds hun kaarten.

R-341.

HOE IS DX ?

Nog eenige weken en „World's biggest dx contest” neemt weer een aanvang. Als steeds zal de deelname hieraan wel weer groter zijn dan den vorigen keer, alhoewel het voor de Europeanen altijd wel moeilijk zal blijven om 90 uur te kunnen meedraaien in deze negen dagen tijds. We hopen dus maar, dat de condx tegen dien tijd een beetje beter zullen zijn, want gedurende Januari was het niet veel. De voorspelling van AZ in het vorige CQ is anders aardig uitgekomen. Het was jammer, dat het noorderlicht daarna den boel weer in de war stuurde... En dan hebben we ons eerste WAS in Europa, OE3AH, waarvan we in CQ van verleden jaar Juli reeds vertelden, dat hij alleen Nevada nog noodig had. In elk geval een fb prestatie van dien knaap. Wie zal de eerste PA zijn? W7DES en W7CJR, die in het vorige CQ vermeld stonden voor Wyoming, zijn verscheidene keeren ge-

hoord met flinke QRK, doch niet gewerkt. Houdt ze dus in de gaten. Nebraska was aanwezig door W9YOP (14090 kHz). Utah door W6HVU (14370 kHz) en werd door KE maar meteen gewerkt. Binnen is binnen dacht FX toen hij na een lange afwezigheid weer in de lucht kwam en werkte maar dadelijk W5CUJ en W5VV, beiden in Texas, W7BVI en W7EL, beiden in Montana. Alles tegen 4 uur GMT. Stofzuiger QRM belet hem veel op „ten” te doen. FX is echter de eenige niet, in tegenstelling met FB, die daar op 28 MHz geen last van schijnt te hebben. PK3BM in Pasoeroean met fone tegen 13 uur GMT is niet slecht en ZT1M op 14 MHz met fone tegen 18 uur GMT ook niet... Een fb dx „op gemakkelijke voorwaarden” is PK5BJ, die nu in Amersfoort woont en KE is geworden. PK1VH, de PK-QSL-manager, brengt binnenkort zijn verlof ook in die stad

door. Op 2 Febr. maakte KE een QSO met ZS4L en deze wenschte hem geluk met de geboorte van het prinsesje. Erg aardig, hoe sommige dx stns daarin meeleeden... Over de condx tijdens het noorderlicht zijn alle rapporten het eens. Knalharde Europa ontvangst en dx nil. KZ werkte K7DNL in Anchorage, Alaska om 12 uur GMT. Een rare tijd voor een K7. YV5AC gaf hem zijn 97ste land. PK3AA is met goede QRK doch slechte toon eveneens gewerkt. (14370 kHz)... KV geeft een heele lijst dx, waarvan de voornaamste zijn: VE5KL, VE5HR, W7EWL (Oreg.), ZU6AC, K4KD, ZS5AH en ZS2J. Freq. van allen van 14020—14060 kHz... Van de DX Century Club hebben de volgende vier Europeanen zich kunnen laten inschrijven: G6WV, G2ZQ, F8RJ en HB9J. Waar blijft de eerste PA? Een nieuw land, na 1 Maart te werken, is: Pitcairn eiland. Er wonen geen hams, alleen

maar mensen, doch WIBES gaat er een zender installeren. Call zal waarschijnlijk zijn: P1TC. Freq. 14346 en 7245 kHz. Ook I7AA in Addis Abeba telt als apart land. Freq. 14040 en 14415 kHz. K7GLD in Shegong Creek is een echte Eskimo in tegenstelling met de andere K7's, welke slechts „imported” zijn... Na 1 Maart zullen alle Zuid-Afrikaansche calls beginnen met ZS. Na dien tijd worden ZT en ZU niet meer gebruikt voor amateur-radio... VK7QZ (14320 kHz) op Tasmanië komt tegen 16 uur goed door en is gemakkelijk te werken, evenals CR7MF (14360 kHz), W9TUF (14320 kHz) in N.Dak. en W6KNC (14340 kHz), W6OQO (14365 kHz), beide in Utah, zijn nog fb staten voor WAS. W7BRU werkte Paland op 28 MHz met slechts 1 6L6. En nw gud luck in de ARRL test.

PAoGN.

De 28 MHz band.

Bandmanager PAoPX, G. Werkema, Huisum (Fr.).

Tijdvak 1—31 Januari 1938.

Hoe de band zich heeft gehouden gedurende de verlopen periode kan niet met zekerheid worden aangegeven, aangezien rapporten van eenige betekenis niet zijn binnengekomen. Dit is wel zeer te betreuren want nu kan ook geen volledige grafiek worden samengesteld voor het S.B. Den medewerkers wordt beëld verzocht hunne gegevens nog in te zenden.

Volgens de observaties van PAoAPX moet deze periode nog vrij goed zijn geweest. Bijna alle W-districten konden worden gelogd.

Ook de Afrikanen kwamen zeer goed door alsmede VU en een enkele VK.

PAoKE: W-3, 7 — ZS — ZB1 — G — OH — PAoAZ — EA.

Harm.: PCR — PFD — PHI — PCT — JMT — WKD — ZL.

PAoPX: W-1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 — OK — VU — ZU — ZT — ZS — ZB1 — ZE1 — VK — U — CN — FA — EI — CTI.

Harm.: TGA7 — RIC — JIK — PAoGN — WICTW Deze beide laatste in QSO, vermoedelijk op 14 MHz. en beide gelogt rst 569.

R341: Gehoord het High Freq. Broadcasting Station W9XJL op een freq. van 26100 kHz met een input van 80 W.

14 MHz band

Bandmanager: PAoMF, J. H. van Dijk, Hoofdweg 381 III, A'dam-W.

Tijdvak: Januari 1938.

Januari 1938 is in veel opzichten voor den 20 m band liefhebbers een merkwaardige maand geweest. De hoop, dat het dx-verkeer zich in deze maand zou herstellen, is niet in vervulling gegaan. Aan sommigen gelukte het wel een ZL, VK, W of Afrika

QSO te maken, en zelfs werd eenige malen een J. stn. gelogd, doch de meeste dx stns gaven, zooals PAoKE terecht opmerkt, geen antwoord als ze werden opgeroepen. Op 24 Jan. legde het Dellinger-effect het radioverkeer in Indië stil en belemmerde het de verbinding Holland-Indië. In den middag van 25 Jan., den dag van het Noorderlicht, was daarentegen volgens PAoIDW de 20 m band buitengewoon goed. Verder waren er perioden van verschillende duur, waarin niets of zoo goed als niets te hooren was. Dit verschijnsel was op zijn hevigst tijdens en vele uren na het optreden van het Noorderlicht, waarvan ik, door een gelukkig toeval, ook het tweede maximum des nachts om ± half één A.W.T. heb gezien. Direct daarna ben ik gaan luisteren op 20 m, maar er was van 18 tot 30 m geen enkel stn te hooren. PAoKE constateerde den volgende morgen om 8 uur, dat de band nog „dood” was. Op het midden van den 26 Jan. waren de traffic stns weer vrij goed, terwijl de amateurs zich eerst verder op den dag lieten hooren. Denzelfden dag bleek, dat nu ook de 20 m band gebruikt wordt voor „Spaansche propaganda. De rebellenzender „Radio Malaga” werkte o.a. met OK1SV en IIMP. Aan PAoCV gelukte het (vooral op 23 en 31 Jan.) in de vooravonden een groot aantal Afrika-stns te werken. RI15 logde een HS. Verder werd ook TA weer eens gehoord en door PAoCV een K7 gewerkt.

Gehoorde landen: CN8 — CR7 — CT1, 2 — CX1 — D4 — EA1 — EI3, 5 — F3, 8 — FA8 — FB8 — F18 — FQ8 — FR7 — FY8 — G2, 5, 8 — GM8 — HA3, 7, 8 — HB — HS — I — J1, 2, 3 — K7 — LA5, 6 — LU5, 7 — LY — OE1, 3 — OH2, 3, 6 — OK1, 2 — ON4 — OZ7, 8 — PA — PY1, 2, 4, 5 — SM5, 6 — SP — SU — SV — TA3 — U1, 2, 3, 6, 9 — UE — UK3, 5 — UX — VE3, 5 — VK2, 3, 4, 5 — VO — VP2 — VQ4 — W1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9 — YL2 — YM4 — YR3, 5 — YU5 — ZB1 — ZE1 — ZL2, 3, 4 — ZS1, 2, 3, 4, 5, 6 — ZU5, 6.

Gehoorde PA's: AZ — CN — CV — EA — FK — HD — JX — JZ — KN — KSK — LV — MF — MQ — NA — NZ — QF — SB — TSK — VI — XF.

Medewerkers: RI15, oAE (ex R265), CV, KE en NZ.

Vy tks om's!

De 3.5 MHz band.

Bandmanager: PAoSS, Rosegracht 10, Terneuzen.

Tijdvak 7 Jan.—7 Febr. 1938.

In dit gezondevke en benoorderlichte tijdvak bereikten ons tal van depeches over

de grillige gedragingen van bovenstaanden band. 50 km sigs klonken als wazige ZL-stns op een Zaterdagmiddag en alleen maximale inputs wisten QSO's gaande te houden. Nochtans gaat het aantal gelogde PA's excelsior.

Dx waar de man-in-the-street aankom was er bij de vleet; de meest gehoorde calls waren: CT1CC — CT1IA — YU7MM — TF5X — FA3QV — TA2DS — TA2BS. Deze laatste vrij geregeld in QSO met OK. 't Vrouwelijk element meldde zich in den vorm van OZ8YL en SM7YL, terwijl een drietal portables werden gehoord, n.l. HB1CM, OK2NPX en GWRS (s.s. Dundee).

Onder den call ON5A maakte de Belgische RCD jacht op „simulanten”; hun vrijmoedig wederwoord en Nederlandsch-in-de-nieuwe-spelling kon onzen vaderlandischen RCD ook wel eens op 't oorlogspad brengen, gij „nachtgalers!”

Op 5 Febr. maakten bekerwedstrijden in HB, F en ON den band overvol.

Gehoorde landen: CT1 — D — F — FA3 — FA8 — G — GM — HB — LA — OE — OH — OK — ON — OZ — PA — SM — SP — TA — U — VE2 — W1, 2, 3, 9 — YM — YU.

Gehoorde PA's: AB — AG — AI — AK — AQ — BA — BB — BF — BGS — BK — BM — BN — BR — BS — BT — BU — CA — CE — CK — CS — DA — DC — DG — DK — DM — DO — DR — DU — DZ — EE — EH — FB — FO — FP — FU — FX — GA — GC — GH — GI — GM — GR — GRA — HA — HB — HN — HO — HR — ID — IL — IW — JA — JAS — JJ — JM — JP — JR — JS — KB — KK — KL — KO — KQ — KT — KX — LF — LG — LJ — LL — LM — LO — LR — LS — LUC — LY — MAX — MDW — MK — MQ — MU — MY — NL — NO — NP — NR — NWZ — NZ — OP — OPA — PA — PBK — PH — PK — PN — PR — PT — PV — QK — RF — RR — SA — SF — S — SQ — SL — SP — SS — VD — VG — VM — WF — WG — WH — WI — WM — WR — XA — XD — XF — XG — XI — XJ — XL — XP — XS — X8 — XW — ZA — ZB.

Bijz. calls: PIISV — ON5A.

Gehoorde portables: HB1CM — OK2NPX — GWRS.

Aan dit rapport werkten mede: GRA — SJ — XJ — R196 — R236 — R336 en om Clemminck.

Open doekje.

Op één dag meldden zich als medewerkers voor het 3.5 MHz bandrapport aan de hams: P. van Geffen (R236), G. Molter

(R342) en J. de Vries (R336). Bravo lui! Binnenkort gaan wij in ploegen werken; nachturen worden dubbel betaald.

PAoSS

Deze laatste mededeeling blijft geheel voor rekening van SS, hi. ZM.

Onderafdeeling Amersfoort.

Secr.: Bergstraat 41, Amersfoort.

17 Januari kwamen we bijeen in „Bosch en Heide”, alwaar de avond op gezellige (en nuttige!) wijze werd doorgebracht. Diverse problemen, het hamdrom betreffende, kwamen ter sprake. PAoOE was als gast aanwezig en gaf zich in den loop van den avond op als lid der NVIR! Welkom, om!

Met de activiteit der om's staat het momenteel als volgt:

KE heeft pas z'n nieuwe rx — een National NC81X! — in gebruik genomen en werkt sindsdien fb dx op 14 MHz.

KSK heeft het zeer druk met „'t Secretariaat”, is niet in de lucht, maar komt zeer spoedig op „five” met 'n gestuurde tx.

QF moest ten gevolge van het „ingrijpend” optreden der juniors (YL's!) zijn rig van de huiskamer naar hooger sferen verhuizen. Werkte thans dx op „ten” en werd verblijd met een nieuwen junior, congrats ov es om!

OE heeft een fb rx gebouwd en hoopt spoedig weer in de lucht te komen.

R270, om Fingers in Soest, luistert op 56 MHz en hoopt binnenkort op dezen band als PAo-zooveel zijn intrede te doen.

R208, broeder van ondergeteekende, is bezig met een nieuwe rx, die fb belooft te worden!

WG zag zich plotseling geconfronteerd met het „QRT-spoek” wegens plotselinge QRA-wisseling, wist het gevaar te bezworen, doordat hem willend een shack (te Amersfoort) ter beschikking werd gesteld. Bouwt thans een „all-band-idylle”, komt einde Febr. weer op „five”, werkt reeds op 20 en 10 m met „nood-apparaatuur”.

WG

Onderafdeeling Limburg.

De onderafdeeling hield op 14 Januari j.l. haar jaarvergadering. Volgens reglement traden secretaris en penningmeester af, terwijl de voorzitter wegens overdrukke werkzaamheden moest bedanken.

Het nieuwe bestuur was als volgt samengesteld:

Voorzitter: L. van Eeden, PAoKM.

Secretaris: J. Roos.

Penningmeester: J. Fortuin, PAoMJ.

Besloten was een cursus te houden voor het in April te houden zendexamen, waarvoor 2 avonden in de week gereserveerd werden.

DE SECRETARIS.

Onderafdeeling Eindhoven.

Secr.: Eckartscheweg 121.

Op 18 Jan. was het weer een bijzondere avond voor de afdeling. Om Hendrich besprak en demonstreerde de geluidsfilm.

Vóór de pauze werd het Philips-Miller systeem behandeld. In hoofdzak wordt dit systeem toegepast voor radio-omroep doeleinden. Als belangrijkste voordelen t.o.v. grammofoon opname gelden wel betere weergave kwaliteit, minder achtergrondruis, langere speelduur en direct na opname gereed voor weergave.

In het tweede deel van den avond beschreef spreker de opname van een geluidsfilm met beeld, zoals deze tot stand komt in een filmstudio. Zeer interessant!

Hoe de film weergegeven wordt werd ons aan de hand van een smalfilm projectie-installatie duidelijk gemaakt. Tot slot van de lezing werd nog gewezen op de voordeelen van de 8 mm stomme film voor den amateur. (Herinner U de Afdelingsfilm.)

Wat de samenwerking van Philips met Dell & Howell tot stand bracht, werd ons aan het eind van den avond overtuigend gedemonstreerd met de vertooning van eenige geluidsfilms op een 16 mm installatie. Vroeg-weggaande leden, die anders om elf uur huis toe gaan, zaten nu om 1 uur in den nacht nog te genieten van film en techniek!

Het daverend applaus bewees dat alles zeer goed in den smaak gevallen was. Om Hendrich op deze plaats nog wel bedankt voor de duidelijke en leerzame uiteenzettingen.

HET BESTUUR.

Afdeeling Den Haag.

Secr.: Nassau Dillenburgerstraat 38.

Op de bijeenkomst van 2 dezer werd de jaarlijksche ledenvergadering van de afdeeling gehouden. Nadat het jaarverslag en het financiële verslag van den secretaris-penningmeester waren goedgekeurd, ontspoon zich een uitvoerige discussie over een clublokaal, waaraan voorloopig een einde werd gemaakt door een aanbod van onzen oud-voorzitter, om Fortuin, die den kelder onder zijn nieuwe woning ter beschikking stelde. Vermoedelijk zal onze afdeeling dus, in plaats van een clubgebouw, een club-kelder krijgen.

Na afloop der algemeene vergadering vond de traditioneele sounderwedstrijd plaats. Natuurlijk hadden weer verschillende leden hun koptelefoon „vergeten“, doch dit nam niet weg, dat de wedstrijd flinke belangstelling had. De winnaars in de verschillende klassen waren: PAoDA, onze Zeeuwse aanwinst in de 15 w.p.m. klasse, ex PAoYM 12 w code, PAoAQ 10 w en om Hulsman 8 w. Vermeld dient nog te worden, dat een der prijzen ter beschikking was gesteld door PAoXM, tks om.

Op de volgende bijeenkomst, **DONDERDAG 3 MAART a.s.**, zal PAoXA uit Haarlem een lezing houden over: het bouwen van amateursupers. Dit belooft interessant te worden, zoodat aller opkomst wordt verwacht.

Verder wordt er nog eens de aandacht op gevestigd, dat door de afdeeling de QSL-kaarten gratis worden verzonden naar het QSL-bureau en de ontvangens kaarten eveneens gratis worden uitgereikt. De buitenlandsche kaarten dienen voor de verzending voorzien te zijn van een QSL-zegel. Deze regeling bespaart U reeds per jaar een grooter bedrag, dan de afdeulingscontributie draagt.

HET BESTUUR.

Activiteits-rapport afdeeling Den Haag.

AQ werkt veel dx op 10 meter met een Hartley (schuurpapierfoon hi) en is aan een 4-traps 10 m zender, welke in een aluminium kast moet komen, begonnen. Experimenteert voorts met veel vertraagde en snelle relais.

DA, de Haagsche Zeeuw of is het Zeeuwse Hagenees, werkt op 20 en exploreert, als de band dood is, de Haagsche duinen met ow en hond.

FLX werkt met een pushpull zender met 2 tinnen. Is te hooren op 20 en 10 m.

FO heeft met veel moeite zijn 10 m ontvanger in den band gekregen en is bezig met het bouwen van een zender voor bandoverschakeling, van 10—80 m in een relayrack.

FV heeft een nieuwe ECO gemaakt en

werkt dx op 20, waar de W'tjes uit zijn hand eten.

FX werkt veel dx op 20 en 10 m en tracht W.A.S. certificaat te behalen.

FY verheugt zich in de qualiteiten van zijn sky-Buddy. Werkt met 6L6—6L6 op 80 en 40 m.

HD is bezig met 3-traps voor 20—40 m. JI is op 5 meter begonnen met balanszender en heeft fb resultaten.

JK penningmeestert.

KL is 5 m specialist, komt met prima qualiteit en goede sterkte in Den Haag en omstreken door.

KO werkt nog steeds fone op 80 m en heeft goede resultaten.

NL is in Honselaarsdijk op 5 m gehoord. Komt ook in Den Haag uitstekend door.

PBK heeft een fb modulator gemaakt met 6L6; 30 w. en fietst den band af op 5 en 80 m.

PT heeft goede resultaten op 5 m met zijn QRP-zender.

QM is pas in de lucht en werkt op 40 m met Hartley.

RK is haast elken avond in de lucht op 5 m.

SL is eveneens druk bezig op 5 m. XJ heeft een 6 watt QRP T.P.T.G. zender en werkt op 20, 40 en 80 m.

ZM had door middel van een japanschen hengel (van 98 cent) een verlengstuk aan een zijner antennemasten gemaakt om een verticaal 10 m straler te kunnen ophangen. Het oostersch product heeft echter den jongsten westerstorm niet kunnen weerstaan en knakte als een riet. ZM heeft nu, met behulp van DA en JK, het geval weer opgericht met een schuinen straler en werkt weer geregeld op 20 m.

FO en AQ.

Afdeeling „Amsterdam“.

Op 28 Januari hield onze afdeeling een bijeenkomst. Ons clublokaal is thans „Café Muller“, Zocherstraat 70-72.

Deze bijeenkomst was weer uitstekend bezocht, bijna 50 leden; toch zijn we niet eerder tevreden voor alle leden onze bijeenkomsten bezoeken.

Om Schimmel, R115, hield een lezing over een u.k.g.-ontvanger met teruggekoppelde h.f.-lamp en had daarvoor den door hem gebouwd ontvanger meegebracht. Zijn causerie oogste veel bijval.

Ook om Steinhorst had een aandachtig gehoor, deze laatste heeft op zich genomen op iedere bijeenkomst de nieuwtjes uit QST te bespreken, waarbij steeds iets interessants voor den amateur te vinden is.

Na de pauze had op verzoek een verkoopplaats.

Onze afdeeling is zeven PA's rijker geworden; op het laatste examen slaagden

zeven van onze leerlingen voor het zend-examen.

Op 25 Februari viert de afdeeling feest; het één-jarig bestaan zal op dezen avond gevierd worden, het belooft een gezellige avond te worden met bal na.

NVIR-leden die dezen avond willen bijwonen kunnen een uitnodiging bij den secretaris aanvragen, het kost niets.

In het Januari-nummer van CQ-NVIR heeft de secretaris vergeten zich zelf te noemen bij het gekozen bestuur: het secretariaat is nog steeds Amstelkade 9 III, Amsterdam.

DE SECRETARIS.

Onder-afdeeling „het Gooi“.

Secr.: Gr. Florislaan 44, Hilversum.

De volgende bijeenkomst wordt op Donderdag 3 Maart gehouden in de bekende gelegenheid. Aanvang 's avonds om 8 uur.

Op de laatste vergadering hield PAoAD een zeer interessante lezing over Supers. Jammer dat na afloop, toen een demonstratie zou volgen, bleek, dat op de amateurbanden niets meer te beleven was.

PAoAD zal zijn lezing nu voortzetten, daar het niet mogelijk bleek om de vele finesses allemaal in zoo'n kort tijdsbestek te behandelen.

Aangezien vele om's door griep verhindert waren aanwezig te zijn, werd de verkoop uitgesteld tot de volgende bijeenkomst. Dus om's komt allen en breng jullie overcompleet aan onderdeelen mede.

DE SECRETARIS.

Afdeeling Utrecht.

Onze eerstvolgende bijeenkomst heeft plaats op Vrijdag 25 Februari.

PAoKZ.

Onder-afdeeling Friesland.

Zaterdag 16 Januari 1938 kwam de afdeeling in het nieuwe jaar bijeen. De voorzitter opende met de meer en meer gebruikelijke wenschen. Officieel was er weinig nieuws te bespreken. Officieus des te meer, aangezien de vorige vergadering reeds in November had plaats gevonden, zoodat de leden onderling spoedig in een drukke conversatie waren gewikkeld.

Wel werd er nog besloten, dat, in verband met den gezondheidstoestand van den secretaris, voorloopig niet maandelijks zal worden vergaderd. Officieele vergaderingen vinden thans plaats, indien de secretaris in verband met bijzondere dingen dit noodig acht. Den laatsten Zaterdagmiddag in de maand zal voortaan een z.g. „praatmiddag“

gehouden worden ter versteviging van het onderling contact. Van deze praatmiddagen wordt geen convocatie rondgezonden. Tijd en plaats als van ouds. De voorzitter hoopt steeds aanwezig te zijn en ook de penningmeester. Den leden wordt verzocht goede nota van het bovenstaande te nemen, en veel gebruik van deze middagen te maken, op dewelke men allerlei dingen waarmee men last ondervindt, uitgelegd kan krijgen. Wij rekenen op U, om's!

DE SECRETARIS.

Oostelijke Afdeeling.

Secr.: Arnhemseweg 270, Zevenaar.

De jaarvergadering op 22 Januari 1938 was goed bezocht.

Bij den aanvang deelde een der leden mede dat hij juist dien dag in den Haag was geslaagd voor het zend-examen, waarmede allen hem gelukwenschten.

Notulen en jaarverslag werden onveranderd goedgekeurd, van enkele leden was bericht van verhindering ontvangen.

Het financiële gedeelte werd tot tevredenheid der vergadering afgehandeld.

Vervolgens had de uitreiking van de QSL-kaarten plaats. Voor dat tot het voornaamste punt van den avond werd overgegaan, sprak de voorzitter nog een kort woord over den algemeenen toestand van de afdeeling en sprak er zijn voldoening over uit dat het ledental gestadig toeneemt en dat de aanvulling vooral door jongelui plaats heeft.

Toen kwam FP met een grooten koffer voor den dag en installeerde een keurig in metaal ingebouwde kathodestraalbus met de noodige apparaten voor de werking. Eenige jonge leden hadden voor enkele andere benodigdheden gezorgd en het kon beginnen.

Men zag de sinusvormige lijnen van alle soorten wisselstromen, gelijkstroom en meerdere afwijkingen daarvan, het was prachtig om nu eens wisselstroom te „zien“ leven, in plaats van de theorie in de boeken, velen denken dat die sinusvormige lijnen toch maar fantasie zijn!

De verdere theoretische uitlegging nam een groot deel van den avond in beslag. Geesink had een 5 m zend-ontvanger gemaakt, die echter slecht werkte, de voorzitter kon enkele aanwijzingen geven die vermoedelijk het dierje in het goede spoor zullen brengen.

Een uitstekend geslaagde en gezellige avond; besloten werd op 26 Februari a.s. weer te vergaderen.

D. J. VAN DRUNEN, Secr.

Afdeeling Haarlem.

Secr.: Rijksweg 390, Santpoort.

Op 19 Jan. j.l. heeft de Afdeeling haar Alg. Ledenvergadering gehouden, die een vlot verloop had.

Zooal het jaerverslag van den secretaris als van den penningmeester, gaven den leden kennelijk reden tot tevredenheid en inderdaad is dit verenigingsjaar in alle opzichten zeer gunstig voor ons geweest, zoodat vol vertrouwen de toekomst kan worden tegemoet getreden.

De leden van het bestuur, die zich herkiesbaar hadden gesteld, werden bij acclamatie herkozen, waardoor tevens de voorstellen van het bestuur inzake twee nieuw te kiezen bestuursleden waren aangenomen. Het bestuur is dit jaar nu als volgt samengesteld:

P. C. Vis, PAoMQ, Voorz.; L. J. v. d. Toolen, PAoNP, Secr.; E. Kerker, PAoXF, Penningm.; W. D. J. Bn. v. d. Feltz, PAoPF, Comm.; J. Kroon, R197, Comm.

De rondvraag bracht van de zijde der leden geen nieuwe gezichtspunten naar voren; het bestuur kon mededeelen, dat van heden af de leden der Afd. niet alleen hun QSL-kaarten gratis ontvangen, maar dat tevens eens per maand (op Maandag na een bijeenkomst) de QSL-kaarten, mits waar noodig voorzien van een QSL-zegel, gratis vanwege de Afdeeling naar het QSL-Bureau zullen worden verzonden. Volledigheidshalve zij opgemerkt dat het uitreiken, resp. in ontvangst nemen van QSL-kaarten slechts op de afd.-bijeenkomsten zal geschieden. Om Kerker, oXF, heeft zich ook dit jaar weder bereid verklaard de Afdeeling-QSL-dienst te verzorgen. Ieder lid van de N.V.I.R. in Haarlem en omstreken worde dus thans lid van de Afdeeling Haarlem, daar met deze nieuwe QSL-regeling de Afd.-contributie à f 2.— geen bezwaar meer kan zijn, maar integendeel het Afdeeling-lidmaatschap slechts voordeel kan opleveren.

De vergadering werd hierna gesloten en overgegaan tot de bijeenkomst.

De heer H. R. Smith uit Amsterdam, hield voor ons een causerie over praktische toepassingen van Westinghouse metaalgelijkrichters. Na eerst het wezen en de samenstelling van deze gelijkrichters te hebben behandeld, volgde een reeks van interessante toepassingen, waarvan er velen ons onbekend waren. Een welverdiend applaus en een dankwoord van den voorzitter besloten dezen avond.

De eerstvolgende bijeenkomst is op 16 Febr. a.s. met een belangrijke voordracht van Ir. P. C. Tissot van Patot der Thermion Radiolampenfabriek.

HET BESTUUR.

Wij ontvingen van de afdeeling Haarlem het volgende activiteitenrapport op rijm.

Red.-Comm.

1937 HERINNERINGEN.

Nog rest ons slechts een dag of acht
En 't jaar is weer voorbij
Een jaar van radiogenot
Voor U, doch ook voor mij.
Onz' Afdeeling, hoewel nog jong,
Ze is nog slechts één jaar,
Heeft werkelijk haar best gedaan
't Was fb voor elkaar.

Een woord van lof is op zijn plaats
Voor 't klaverblad van vier
MQ — NP — XF — LR
Zij gaven leiding hier.
Steeds kwamen zij weer met iets nieuw
En boden het ons aan,

En dat wij 't apprecieerden, heusch
Daar kunt U van opan.
Ons 't resultaat was, tel maar na,
Dat 't ledenaantal steeg;

De penningmeester in zijn sas:
De kas was bijna leeg.
De vossenjachten 's zomers, nou
Die vielen in den smaak,

Er werd steeds ijverig gepeild
Al was 't niet altijd raak.
En dan die tocht per autobus
Om d' A.V.R.O. te bekijken,

Na afloop waren we 't allen eens:
Zoo'n shack zou ons wel lijken.
En ook de Najarsreunie
Die mocht er toch ook wezen;

Dat het succes reusachtig was,
Dat heeft U reeds gelezen.
Maar ook de leden werkten mee;
Wat of zij dan wel deden?

Zij hielpen voor zoover dat ging
Elkaar met moeilijkheden.
Doch ook persoonlijk waren zij
Actief en nooit aan 't zeuren,

Want luister wat er in dit jaar
In Haarlem ging gebeuren.
MQ, de praeses van de „gang”,
Was steeds druk aan het houwen:

Een nieuwe zender kwam er bij,
Die staat nu naast den ouwe.
Hij is nu daaglijks QRV
Op elk van de vijf banden

En werkt met sleutel of fonie
Zoowat met alle landen.
En ook NP, een ijvrig Heer,
Ad rem en bij de pinken

Laat nu na maanden arbeid
Kwaliteitsfonie weerklinken.
Als secretaris was hij ook
Avonden aan het schrijven,

Hij is onmisbaar voor 't Bestuur,
Dat hij 't nog lang mag blijven.
De penningleeraar oXF
Die foonde van dit jaar

Met een systeem van het jaar nul
PK'tjes bij het paar.

Een cursus voor het zendexaam
Werd ook door hem geleid;
En liet succes was vast niet slecht:
Vijf slaagden in dien tijd.

Ons Hoofdbestuurslid, om LR,
Dx man van weleer,
Zocht thans den zwamband maar eens op
Dat leek hem zeker meer.

Al en PAoEM,
Twee bureu van elkaar,
Waren bevreesd voor QRM
En maakten 'n suppr klaar.

En dan Xantippe-Amsterdam,
Een echte pessimist,
Ontpopt zich als hij spreekbeurt heeft
Als ware humorist.

Een amateur van d' ouwen tijd,
Ll bedoel 'k hiermee,
Was jaren QRT geweest
Maar doet nu ook weer mee.

Ons oudste lid, U kent hem wel,
Zijn naam is Van der Linden,
Heeft nooit een enkle maal verzuimd,
U kon hem hier steeds vinden.

Om WAC te worden in 'n halfjaar
Vin 'k reuze knap en vlug;
Maar naar ik hoorde had JA
Het windje in den rug.

Ook oldman Bakker, EAL,
Was langen tijd verdwenen
Maar thans is hij gelukkig weer
Op d' Afdeeling verschenen.

Vervolgens is ook ONA
Weer in de lucht gaan visschen.
Zijn plaatjes uit den ouwen tijd
Moesten we nu nog missen.

Old man ZF en ole PF
Ze zijn pas kort nog hier
Ik hoop wij krijgen van deez' twee
Nog lang en veel plezier.

En dan die knaap van oXO,
5 Meter specialist,
Zijn zender heeft hij nauwelijks klaar:
Verkocht is weer die kist.

Ik wensch hem in het nieuwe jaar
Een zender voor zijn eigen,
Maar vastgeklonken in den muur
Dus niet meer los te krijgen.

XL die liet zich ook reeds hooren
En foonde met een apparaat,
Dat een geluid kon produceeren
Gelijk een motorfiet op straat.

Nog rest mij U te memoreeren
Dat oVD, XW, XI
Ook klaar zijn met hun apparaten
En dat zij werken alle drie.

Ons troetelkind, U weet dat is
De afdeeling's tooneelkring,
Hoop ik nog menigmaal te zien
Tot groot vermaak en leering.

Misschien heb ik een lid vergeten
Ik bied U mijn excuses aan,
Maar 'k wist van allen geen finesses
Daarom wil ik hiermee volstaan.

U ziet wij deden allen ons best

En 't hoop dat dit zoo door gaat,
Dan gaat de Afdeeling omhoog
Zoo goed als z' er nu voorstaat.
Dus laat ik eind'gen niet den wensch

Aan het Bestuur en Leden
Dat wij maar steeds crescendo gaan,
Dan zijn wij pas tevreden,
Dus werkt nu allen met elkaar,

Dan loopt de zaak subliem;
Dat is dan ook de wensch van mij:
Uw vriendje ANONIEM.

WIE WEET RAAD ?

R-323 in zak en as, of een treurspel op 5 m.

Met veel moeite had ik de nieuwe zep-antenne 's middags in een vliegende storm op het dak gezet en ingevoerd.

En daar zou ik dan dien avond gaan ontvangen. Als ontvanger gebruik ik het schema van PAoZM, en daar het bij PAoPBK en PAoKL uitstekend voldoet, stelde ik mij veel voor van dit toestel. En inderdaad, PAoPBK, KL, BZ en andere Haagsche oms kwamen bij binnen. Na een kwartier te hebben geluisterd, schakelde ik den stroom uit, en blazend in mijn halbevroren handen (ook R323 heeft een onverwarme shack, oms) ging ik strompelend langs den donkeren trap naar beneden. Den volgende morgen, den 20en Januari, zou de 5 m luisterwedstrijd beginnen en ik droomde dien nacht van fb dx en eerste prijzen.

Donderdagavond. Aanvang luisterwedstrijd.

Ik ging naar boven, vergezeld van een kop thee en bijbehorende fourage, installeerde mij in den stoel tegenover den ontvanger, zette hoofdtelefoon op mijn kop (omgekeerd is netter geloof ik) en na den stroom ingeschakeld te hebben, siste al spoedig een scherpe ruisch in mijn ooren. Ik draaide wat aan den afstem-condensator en daar knalde opeens PAoRK (Rrroterdam Kilowatt Hi!) met een zoodanige sterkte in de telefoon, dat ik mij in m'n thee verslikte.

De volume-regelaar wat ingedraaid, en daar kon ik als eerste RK met een sterkte r9 en QSA-5 noteeren.

Het was toen juist half acht.

Toen werd er geroepen aan den trap. Het klonk dreigend hol in het trapgat en na de deur geopend te hebben, stond ik ineens voor mijn vader, die rood van woede en hijgend (vanwege den trap), de woorden uitbracht: „Uit dat ding, voor ik den heelen hoel in elkaar trap !!”

Ik deed „het ding” niet uit, maar volgde de weer afgedaalde „Pa” naar beneden, alwaar een heidensch geruisch me al van verre toestroomde

En opeens, daar was RK r9-10 die het met BZ over zijn modulator had. Een

oogenblik stond ik beduusd en draaide wat aan de knoppen van de groote Philips. Heel zachtjes hoorde ik Luxemburg en de A.V.R.O. uit den speaker komen. Maar wat of ik ook draaide, aldoor was daar die ruisch, waar beurtelings BZ, JHK of RK doorheen kwamen, volkomen r^l en QSA5. Toen drukte ik den kort-lang schakelaar in en weg was de storing en alle stations kwamen weer fb door. Ik stelde Hilversum op 400 m in en daar schalde James Brotherhood door de kamer. Dit moest mijn vader hebben en dus was hij al spoedig verdiept in „aandachtige toehooring”. Ik weer naar boven. Doch nauwelijks stond de ontvanger aan, of daar kwamen de bureu bij drie tegelijk. Ze belden aan en vroegen „of dat lawaai uit wou wezen!!”

Met een Jantje van Leiden werden ze weggestuurd en ik zette daarna mijn ontvanger (of zender) maar af, stapte op de fiets en reeds naar PAoAQ, die met tranende oogen en te midden van dikke rookwolken de deur van z'n shack opendeed. Dit jongmensch kortte zijn tijd n.l. wat, met het fabriceren van traangas, dat hij maakte, door met een schelledraadjie een transformator kort te sluiten.

Als een echte amateur begaf hij zich echter direct met ondergeteekende naar diens shack en luisterde daarna met diep ontzag naar JHK, die als gewoonlijk de ruisch volkomen wegdrukte.

Hierna werd trap op, trap af gelopen, heen en weer geschreeuwd en alles geprobeerd, doch niets hielp... zoodat AQ tenslotte aanraade de heele geschiedenis aan de redactie van CQ-NVIR voor te leggen. Die zou er dan misschien wel een plaatsje voor in willen ruimen.

En nu oms vraagt R-323: „Wie helpt?”
Antwoord s.v.p. zoo spoedig mogelijk aan: R-323, Wildhoeflaan 33, Den Haag.

HAM-ADS.

Gevraagd: Transformator-kernen van 50—500 watt. PAoDR, Radio-Centrale Middelstum (Gr.).

PAoSZ heeft overcompleet: 1 transf. sec. 550 V 100 mA, 6 V 5 A, 1 transf. Ferris sec. 2 x 200 V, 15 mA en 2 x 2 V 1 A, beide 220 V primair; weinig gebruikte RR T740. Gaarne rullen tegen Amerik. lampen 59, 6L6G of dergelijke.

Te koop gevraagd: eenige General Radio condensatoren type 55b, (voor frequentie-meters, met meedraaiende vaste cap.). Aanbiedingen, adres: Stalpertstraat 109, Den Haag.

Wie heeft nog een TC 04/10 te koop en Gen. Radio-cond.? Uitersten prijs, enz. aan Moerbeek, Wolf. v. Borsselenweg 12, Post Amstelveen.

Wie heeft CQ No. 7 van 1937 voor R-036. Adres: P. de Hooghstraat 50, Amsterdam.

Versterker te koop, geheel op chassis, met lampen 80, 57, en 2 maal 45 voor f 22.50 excl. vrucht. P. de Graaff, Bentinkstraat 34, Den Haag.

J. A. Koster, Soembastraat 17, Amersfoort, vraagt 2 stuks huistelefoons (telefoon en microfoon).

Gevraagd: transformator primair 220, 125 V; secundair 2 x 300 V 75 mA; 2 x 1 1/4 V 5 A; 1 x 5 V; brieven met laagste prijsnotering: F. Goldsteen, Lutterade, Tunnelstraat 2.

PAoHD, Koninginnelaan 30, Rijswijk (Z.-H.), biedt te koop aan: 1 transf. 2 x 1000 V bij 200 mA, primair 220 V. Hoogsp. afgetakt op 2 x 625 V, kern 50 cm². Prijs f 9.— franco thuis. Verder 2 nieuwe 866 Jr. f 4.50 franco thuis.

Aangeboden: p.s.a. compleet bestaande uit 2 deelen, output fb dc: 500 V en 300 V —100 millis. 2 1/2 V—3 A en 6.3 V 1 1/2 A. Smeersp. 30 H, 2 x 4 µF; gelijkr. lampen 80 en 1823, geheel op chassis. PAoIW, Nieuw-Schoonebeek (Dr.).

Te koop aangeboden: Nieuwe Amerik. gelijkstroomlampen (2 V). 1-1C6 Kenrad, 1-1A6, 2-30, 1-32, 1-33, 1-34 Adzam; 2-30 R.C.A.; alle fb. Ook genegen te rullen. D. J. S. Baars, 7 Maerten Trompstraat, Delft.

Aangeboden: 1 stel Schaaper D spoelen (ant.- en det. spoel) in koperen afscherm-bussen f 2.50; 1 Schaaper E-spoel (det. spoel) in alum. bus en 1 Schaaper A-spoel (ant. spoel) in alum. bus samen voor f 2.50. Franco huis. PAoHR K. v. d. Bergelaan 67, Hillegersberg.

PEERLESS RADIO MANUFACTURING COMPANY ALBANY NEW-YORK

Deze oude gevestigde firma gaat zich specialiseeren op de constructie van kwaliteits zenders, zoowel voor amateur als commercieel gebruik.

PEERLESS Type 100-DX Transmitter

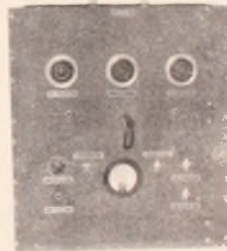
Deze zender is een medium power telegrafiezender, waarin verwerkt verschillende bijzondere eigenschappen. Hij is ingericht voor het gebruik op alle amateurbanden tot en met den 10 m band. Zeer snelle bandwisseling. Output 30 watt telegrafie. Gebouwd in standaard relay stalen rack hoog 36" geheel compleet met voeding. Een Raytheon type RK-34 dubbel triode wordt gebruikt als kristal-oscillator en eventueel verdubbelaar, RK-20 als PA. In de voeding wordt een 5Z3 gebruikt voor de lagere spanning en 2 866's voor de hoogspanning. Dubbel afvlakfilter. Verder is nog ingebouwd een relais voor break-in werk.

Geheel compleet, bedrijfsklaar en beproefd, met inbegrip van spoelen voor één band, doch zonder kristal en lampen \$ 124.50
Bliley kristal voor 80 of 40 m band „ 4.80
Een stel Raytheon lampen (1 RK-34, RK-20 en 5Z3) „ 19.02
2 866 „ 3.00

PEERLESS 40-DX Transmitter

Het laatste model van dezen uiterst geschikten amateurzender is thans gereed, toegerust met alle bijzondere eigenschappen, die van de oorspronkelijke 40-DX de standaardzender der laatste jaren hebben gemaakt. Dit nieuwe model heeft een 53 als oscillator-verdubbelaar en twee 6L6 in den eindtrap. De zender is gebouwd in een stalen rack; de output is 30-50 watt telegrafie en 15 watt lonie. Triplett mA meter met jack voor de verschillende metingen is ingebouwd.

Complete bouwdoos met inbegrip van lampen, kristal, en spoelen voor twee banden \$ 69.50
Bedrijfsklaar, gemonteerd en beproefd „ 78.50
doch zonder sleutel, microfoon en antenne. „ 4.00
Single button microfoon „ 4.00

- Wij zullen gaarne alle inlichtingen verstrekken omtrent zenders van iedere grootte en voor ieder doel.
- WENDT U DAARTOE RECHTSTREEKS TOT

PEERLESS RADIO MANUFACTURING COMPANY

Telegram-adres: PERLRAD
DIVISIONSTREET CORN. BROADWAY ALBANY N.Y. U.S.A.

KOOPT
BIJ ONZE
ADVERTEERDERS

Zij steunen ons blad

20 Maart a.s.

ALGEMEENE LEDENVERGADERING

te Utrecht

Aanvang 14.00 uur

HOUDT DIEN DAG VRIJ!!